Svardokument - Høring av Tønsberg og Gulliåsen transformatorstasjoner

Introduksjon til svardokument

Dette dokumentet er et felles svardokument fra både Statnett og Lede for henholdsvis Tønsberg og Gulliåsen transformatorstasjon. Dokumentet inneholder Statnetts og Ledes svar på høringspartenes innspill til de to konsesjonssakene.

Da mange av temaene i høringsinnspillene er gjentagende er flere av disse temaene kategorisert og svart ut i et felles svar. Disse felles svarene er gitt nederst i dokumentet i kapittel Temavise svar.

Svardokumentet er strukturert slik at innspillene fra offentlige etater kommer først, deretter organisasjoner og så privatpersoner til slutt. Hvert innspill er gjengitt i dokumentet med et tilhørende svar for aktuelle tema under hvert innspill.

Innhold

Introduksjon til svardokument 1
Innhold 2
Offentlige etater 3
1. Vestfold fylkeskommune 3
2. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark 7
3. Tønsberg kommune 11
4. Direktoratet for mineralforvaltning (18.11.2025) 17
5. Statens vegvesen (20.11.2025) 19
6. Mattilsynet (20.11.2025) 20
7. Lede (21.11.2025) 21
Organisasjoner 22
8. Naturvernforbundet i Tønsberg og Færder (20.11.2025) 22
9. Tønsberg triatlonklubb (20.10.2025) 24
10. DNT Tønsberg og omegn (20.11.2025) 25
11. Oseberg Skilag (20.11.2025) 27
12. Vestfold bondelag (21.11.2025) 29
13. RELOG (21.11.2025) 30
14. Barkåker velforening (23.11.2025) 31
15. Gulli Næringstomter AS 32
16. Jordvern Vestfold (21.11.2025) 34
Privatpersoner 35
17. Torbjørn Våge (20.11.2025) 35
18. Espen Fadum (gnr./bnr. 16/2), Henny Fadum (gnr./bnr. 15/1(\), Torbjørn Våge (gnr./bnr. 10/1), Christian Egeberg (gnr./bnr. 10/3) 38
19. Christian Ekeberg (21.11.2025) 39
20. Anne Beate Langerød (21.11.2025) 41
21. Morten Høie Olsen-Nauen (21.11.2025) 42
22. Høringsinnspill fra grunneiere (Jostein og Siri Ekeberg, gnr./bnr. 5/2, Christopher og Alice Svalestad Bjerksund gnr./bnr. 5/1). 49
23. Rune Holmøy Gundersen (18.11.2025) 51
Temavise svar 55
1. Deponi 55
2. Visuelle virkninger og Landskap 57
3. Kulturminner 58
4. Naturmangfold og LNF 58
5. Naturfare (erosjon og avrenning) 59
6. Friluftsliv (tursti) 61
7. Landbruk og andre naturressurser 61
8. Forhold til regulert næringsområde 61
9. Plassering av stasjon internt på Gulliåsen 62

Offentlige etater

1. Vestfold fylkeskommune

Fylkesdirektørens vurdering

Energi, klima og natur

Samlet vurderes tiltakene i saken å gi samfunnsnytte som følge av økt nettkapasitet og forsyningssikkerhet for kraft i Vestfold. Dette vurderes som særskilt viktig i en tid med begrenset nettkapasitet og stor forventet forbruksvekst i kommende år. Tiltakene støtter opp under hovedmålene i Vestfoldplanen (2024-2028) om å øke energiforsyningen og tilrettelegge for høy verdiskaping, samt til oppnåelse av fylkets klimamål – ettersom tilgang på kraft er en forutsetning for energiomstilling.

Samtidig vil tiltakene til sammen medføre nedbygging av natur og karbonrike areal, og derfor ha negative konsekvenser for fylkesmål nr. 3 - Vestfold er et fylke som tar vare på natur, Oslofjorden og klima. For 420 kV-kraftledningen vil dette følge av skogrydding, etablering av anleggs- og deponiområder og master. Omfanget av ryddebeltet alene vil bli betydelig, ettersom traséen vil ha en lengde på ca. 60 km og bredde på 40 meter, der store deler av strekningen vil gå gjennom skogsområder, uavhengig av trasévalg. Med hensyn til konsekvensene for natur og klima vurderer fylkesdirektøren at det er avgjørende at valgt trasé tar sikte på å unngå sårbare naturtyper og de mest karbonrike arealene som myr, våtmark og skog med høy bonitet, så langt som mulig, jf. Statlige planretningslinjer for klima og energi (2024). Dette kan oppnås ved å velge alternativ og varianter som unngår naturområder og ved gjenbruk av eksisterende traseer og infrastruktur. Det oppfordres også til å vurdere forkastede alternativer – eksempelvis trasé langs E18, for å samle og begrense inngrep til infrastruktur. Av meldte alternativer, fremstår 4.0 som mest hensiktsmessig med tanke på energiforsyning, siden traséen ligger nærmere byene og næringsområder – og dermed forbruket. Før konsekvensutredningen foreligger, er det imidlertid vanskelig å vurdere konsekvensene av de to alternativene for klima og natur.

I videre utredning av traséen for ledningen bør den samlede virkningen for klima og natur utredes i et livsløpsperspektiv. Det bør utredes påvirkning på sårbar natur og klimagassutslipp fra arealbruksendringer. Utredningen bør også inkludere overordnede vurderinger av de positive klimaeffektene, som følge av økt nettkapasitet, og dermed økt mulighet for energiomstilling i regionen. Med tanke på tiltakenes samlede omfang og konsekvens, oppfordres det til å vurdere et bredt spekter med avbøtende tiltak for å redusere fotavtrykket på natur og klima. Eksempelvis å begrense skogrydding til et minimum, benytte anleggsmaskiner og materialer med lavt klimafotavtrykk, samt legge opp til bærekraftig massehåndtering. Det bør også vurderes hvordan ulike arealer med midlertidig bruk skal tilbakeføres, transformeres eller restaureres etter anleggsperioden. Eksempelvis deponi- og anleggsområder.

Søknad om bygging og drift av Tønsberg, Gulliåsen og Askehaug trafo-stasjoner er kommet til konsesjonsstadiet og konsekvensene for klima, natur og energiforsyning er utredet. Utredningene fremstår tilstrekkelige og plasseringen av de ulike stasjonene og ledningene vurderes å være hensiktsmessig i forhold til å unngå nedbygging av natur og karbonrike areal, så langt det lar seg gjøre - Størsteparten av permanente inngrep vil skje i områder avsatt til næring eller energiforsyning, men det vil også være inngrep i LNF-områder knyttet til master og ryddebelte under ledninger.

Etableringen av trafo-stasjonene vil medføre konsekvenser for sårbare naturtyper og ha negativ påvirkning på arealenes evne til å binde karbon, både i forbindelse med stasjonene og ryddebeltet under ledningene, inkludert master. Det oppfordres derfor i detaljplanleggingen å arbeide videre med avbøtende tiltak. Sårbar natur bør unngås der det er mulig, særlig ved valg av ledningstraseer og endelig plassering av master, anleggsområder og deponi. Der det ikke er mulig å unngå sårbare naturområder, bør inngrep begrenses så mye som mulig. Behovet for stasjonene og ledningene fremstår som stort. Det stilles imidlertid spørsmålstegn ved om det er nødvendig å plassere permanent deponi på et naturområde med stor verdi og dyrka mark. Fylkesdirektøren mener det er grunnlag for å be NVE stille krav i konsesjonen om at det en unngår å plassere deponiet på viktig natur og dyrka mark. Deponiet bør heller utvides i andre retninger. Dersom natur og dyrka mark skal benyttes, bør det stilles krav om tilbakeføring/omgjøring til natur og dyrka mark.

Plan og friluftsliv

Området som er aktuelt for etablering Tønsberg og Gulli transformatorstasjon, er i gjeldende kommuneplan for Tønsberg kommune i hovedsak avsatt til næring. Å samle inngrep i arealer som er eller skal omdisponeres anses som fornuftig. Samtidig er det viktig at premissene for den opprinnelige omdisponeringen, herunder muligheten for avbøtende tiltak ikke umuliggjøres. Gulliåsen er i regional plan for bærekraftig arealpolitikk vist som et område med regionalt viktig grønnstruktur (B-verdi) og er registrert som et svært viktig friluftsområde- nærturterreng med stor brukerfrekvens i Naturbase. Over Gulliåsens østre side er det også en merket turvei som går fra parkeringsplassen ved Nauen og til Signalen. Etablering av trafoene og tilhørende infrastruktur vil, sammen med fremtidig utvikling av næringsområdet, forringe rønnstrukturen. Det er derfor viktig at etablering av trafoene og utvikling av næringsområdet ses i sammenheng slik at avbøtende tiltak oppnår ønsket effekt. Fylkesdirektøren registrerer at det planlegges omlegging av den merkede turveien, men at det ikke er konkludert med en løsning. Det oppfordres til dialog med grunneiere, friluftsorganisasjoner og kommunen for å optimalisere løsningen. Det er fremhevet at det skal ses på et alternativ vest for trafoene. Det oppfordres til å også vurdere et østlig alternativ, samt at det ses på mulighet for tilrettelegging for økt bruk av Svartåsen som friluftsområde, med utgangspunkt i parkeringsplassen på Nauen.

Jordvern

For meldingen om oppgradering til 420 kV-ledning vurderes det at traséen for alternativ 2.0 vil gi minst beslag av dyrka og dyrkbar mark i Vestfold. For søknad om konsesjon for trafo-stasjonene skal det lages matjordplan for matjord som blir berørt. For deponiet bør det vurderes, sammen med kommunen og grunneier, om det kan bygges opp et deponi som kan avsluttes som fulldyrka matjordareal. Det kan skje enten ved å bruke masser fra disse prosjektene eller fra andre prosjekter. Plassering av master er også vesentlig inn mot trafoene og langs ny trasé for 420 kV-ledning. Det må tas hensyn til arrondering og driftsmessige forhold, slik at mastene i så liten som mulig grad forringer muligheten for jordarbeid og matproduksjon. Det må derfor være tett dialog med grunneier og lokal landbruksforvaltning når endelig plassering av master foreslås.

Kulturarv

Tønsberg trafo:

Forholdet til bygdeborgen Storås

Trafostasjonen vil få betydelig landskapsvirkning og vil virke utilbørlig skjemmende for bygdeborgen Storås, ID 42105. Utilbørlig skjemming av automatisk freda kulturminner er forbudt med mindre det foreligger tillatelse etter kulturminneloven § 8. I eksisterende reguleringsplan for næringsområdet Ødegården er det gitt tillatelse til utilbørlig skjemming av bygdeborgen, men også satt inn bestemmelser om høydebegrensning og materialbruk, som er ment å i noen grad bøte av for skjemmingen. Etter forskrift om fastsetting av myndighet mv. etter kulturminneloven §§ 3 (2) og 4, har Vestfold fylkeskommune myndighet til å gi slik tillatelse basert på tilrådning fra Kulturhistorisk museum. For å kunne vurdere dette spørsmålet er det behov for mer kunnskap om utformingen av det endelige tiltaket, og det er behov for videre dialog med Statnett om dette.

Forholdet til automatisk freda boplasser fra steinalder

I oversiktskartet på konsesjonssøknadens side 2 vises traseer for ny terrengtransport med grønn stiplet linje. Tre av disse berører automatisk freda kulturminner på en måte som krever tillatelse i henhold til kulturminneloven. Det dreier seg om Askeladden-ID 236309, ID 263308 og ID 262463. ID 236309 er omsøkt frigitt av LEDE i forbindelse med Gulliåsen trafo. På grunn av tiltakenes samfunnsmessige betydning er fylkesdirektøren innstilt på å vurdere tillatelse til inngrep i disse kulturminnene. Disse gis eventuelt med all sannsynlighet med vilkår om arkeologisk undersøkelse av lokalitetene. I henhold til kulturminnelovens § 10 vil evt. tiltakshaver bære kostnaden for en utgravning. Fylkesdirektøren ber også om også om at det vurderes om det er mulig å unngå inngrep i lokalitetene, og imøteser dialog også om dette.

Feltarbeid

En del tiltak vist i planen ligger i områder med potensial for ytterligere funn av automatisk freda kulturminnelokaliteter, men der det ikke har vært gjennomført registrering tidligere. I henhold til

kulturminneloven (kulml) § 9 må det utføres en arkeologisk registrering før det kan gis endelig uttalelse med hensyn til automatisk freda kulturminner. Det er i første rekke overflateregistrering og prøvestikk med spade etter ikke synlige automatisk fredete kulturminner som er aktuelt. Kostnadsoverslag for undersøkelsen vil oversendes Statnett parallelt med konsesjonsbehandlingen. Frist for bestilling av registreringen er 1. juli dersom den ønskes gjennomført samme sesong. Det gjøres oppmerksom på at arkeologiske registreringer bare kan utføres på bar og frostfri mark. Den arkeologiske feltsesongen er normalt fra midten av april til november.

Når den samlede påvirkningen på automatisk freda kulturminner er kartlagt, kan Statnett ta stilling til om det skal søkes om tillatelse til inngrep/utilbørlig skjemming ihht. kulturminnelovens § 8 første ledd.

Gulliåsen trafo:

Det er gjennomført arkeologisk registrering i forbindelse med tiltaket. LEDE har søkt om tillatelse til inngrep i fire kulturminnelokaliteter som kommer i konflikt med stasjonen (305167, 305168, 305169 og 236309). Etter forskrift om fastsetting av myndighet mv. etter kulturminneloven §§ 3 (2) og 4, har fylkeskommunen myndighet til å gi slik tillatelse basert på tilrådninger fra gjeldende forvaltningsmuseum, og i denne saken har museet allerede gitt sin uttale, der det anbefales tillatelse med vilkår om arkeologisk utgravning av lokalitetene. Fylkesdirektøren er dermed innstilt på å gi tillatelse til inngrep i saken, men vil se saken mest mulig i sammenheng med Tønsberg trafo før selve vedtaket fattes. Ettersom ikke hele omfanget av automatisk freda kulturminner er kjent i saken om Tønsberg trafo må det avklares om det er rom for å ferdigstille alt feltarbeidet før endelig vedtak om tillatelse til inngrep fattes, slik at de to sakene kan behandles helhetlig.

Samferdsel

Etablering av ny 420 kV overføringsledning for strøm fra Bamble til Tønsberg, og etablering av nye trafostasjoner i Tønsberg medfører behov for å anlegge både anleggsveier og mer permanente veier for fremtidig drift og oppfølging av linjenettet. Fylkeskommunen er veieier for fylkesveinettet, og etablering av nye anleggsveier, samt utvidet bruk av eksisterende avkjørsler til fylkesvegnettet må søkes og godkjennes etter veglovens §§ 40 – 43. Evt. skal veier som kobler seg direkte på europa- og riksveinettet håndteres av Statens vegvesen. Det vil i denne sammenhengen bli stilt krav om at avkjørsler fra fylkesveinettet utformes i tråd med de normaler som er gitt i Statens vegvesens håndbøker, og at frisikt og andre krav oppfylles før nyetablering igangsettes. Fylkesdirektøren viser med bakgrunn i lovverkets bestemmelser til at det vil være krav om at søknad om ny eller endret avkjørsel fra fylkesveinettet er godkjent før byggearbeidene igangsettes.

Dersom det planlegges arbeid langs eller det skal krysses over fylkesveinettet, må det foreligge en godkjent arbeidsvarslingsplan. Vegvesenet skal kontaktes i forbindelse med godkjenning av arbeidsvarslingsplan. Disse godkjenningene må søkes særskilt, og gis etter Veglovas bestemmelser. De vil derfor ikke være en del av en evt. konsesjon gitt av NVE. Etablering av overføringsledninger vil medføre kryssing av en rekke fylkesveier i Vestfold fylke. Det er viktig at overføringsledningen planlegges med nødvendig frihøyde i disse kryssingene, for å unngå konflikt med vegeiers behov for regelmessig tilgang med anleggsmaskiner, kranbiler mv. til drift av veinettet. Fylkeskommunen har behov for å ha en fri arbeidshøyde uten sikkerhetsbegrensninger for å kunne drifte vegnettet på en hensiktsmessig måte. Det forutsettes at NVE ivaretar dette behovet som del av evt. konsesjon.

Geologiske forekomster

Fylkesdirektøren mener det er viktig at geologisk mangfold vurderes under naturmangfold, et tema med forankring i naturmangfoldloven §1.

Forslaget til utredningsprogrammet har ikke vurderinger rundt geologiske forekomster som metaller, mineraler, naturstein og byggeråstoffer. Slike forekomster er kartlagt av NGU i databaser over «mineraler, metaller og naturstein» og «grus og pukk», og klassifisert fra lokal til internasjonal verdi.

Vestfold har flere viktige forekomster som bør vurderes sikret mot arealbinding, blant annet:

Larvikittforekomstene som er av internasjonal betydning og utgjør et betydelig næringsgrunnlag for regionen.

Metall- og mineralforekomster av strategisk betydning, som bør vurderes ivaretatt for framtidig ressursutnyttelse.

Byggeråstoffer (sand, grus og pukk) er viktige for regional forsyning til bygg- og anleggsnæringen. Forekomster med gunstig plassering i nærhet av by og hovedtransportårer er av særlig interesse.

Oppsummering

Fylkesdirektøren vurderer at tiltakene samlet sett vil gi stor samfunnsnytte gjennom økt kapasitet, forsyningssikkerhet og tilrettelegging for grønn omstilling og verdiskaping i regionen. Oppgraderingen av transmisjonsnettet i Vestfold anses som nødvendig for å møte framtidig forbruksvekst og for å nå fylkets mål for energi og klima. Samtidig vil tiltakene medføre betydelige inngrep i natur- og landbruksområder, samt gi negative virkninger for kulturmiljø, landskap og friluftsliv.

Svar:

Deponi:

Se kapittel 1 Deponi.

Kulturminner:

Se kapittel 3 Kulturminner.

Friluftsliv:

Se kapittel 6 Friluftsliv (tursti).

Visualiseringer:

Se kapittel 2 Visuelle virkninger og Landskap.

2. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Fagavdelingenes vurdering

Statsforvalteren har mottatt tre søknader samlet i én oversendelse. Vi vurderer det derfor naturlig å gi uttalelser i ett samlet brev. Vi vil først gi noen generelle, temabaserte tilbakemeldinger som vil gjelde alle søknadene, og deretter uttalelser om spesifikke forhold i hver enkelt søknad.

Generelt

Jordvern

Bevaring av dyrka og dyrkbar jord er en nasjonal interesse. De siste årene har jordvernet blitt styrket, sist i juni 2023 da Stortinget vedtok oppdatert jordvernstrategi der det blant annet ble fastsatt et nytt nasjonalt innskjerpet jordvernmål (Prop. 121 S (2022-2023) vedlegg 9). Ny målsetning er at omdisponeringen av dyrka jord ikke skal overstige 2000 dekar per år, og at målet skal nås innen 2030. Innskjerpingen av jordvernmålet fremheves også i nye Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027. Jordvernet omfatter fulldyrka jord, overflatedyrka jord og innmarksbeite. Jordvernet inkluderer dyrkbar jord, som også må ivaretas.

Vi registrerer at alle tre søknadene vil føre til midlertidig og permanent beslag av dyrka jord både ved bygging av og sanering av master og andre midlertidige og permanente tiltak. Statsforvalterens landbruksavdeling legger vekt på samfunnsinteressene i sakene, og aksepterer at noe dyrka jord må omdisponeres. Vi vil imidlertid be om at minst mulig av denne jorda berøres og at påvirket areal begrenses til det som er strengt nødvendig. Det må sikres tilstrekkelig buffersone mot både dyrka og dyrkbare arealer.

Landbruksavdelingen anbefaler at anleggsarbeid på midlertidige riggplasser og adkomstveier som berører dyrka jord gjennomføres når forholdene ligger til rette for det, slik at det blir minst mulig skader på matjorda/hindre jordpakking, f.eks. at jorda ikke er for bløt. Vi ber derfor om at det stilles konsesjonsvilkår om oppfølging av anleggsarbeidet med bistand av jordbruksfaglig kompetanse for å unngå alle slike skader.

Vi er positive til at det skal utarbeides matjordplaner som implementeres i detaljplanene. Fundamentering av master må også innebære fundamenter under jordoverflaten, så dypt at det er mulig å drive jordbruksarealet på normal måte utenfor selve masta.

Naturmangfold

Vi registrerer at tiltaksområdene for transformatorstasjonene, inkludert midlertidige rigg- og anleggsområder og kabeltrasseer er kartlagt for naturtyper etter NiN-metodikken.

Vår generelle tilbakemelding er at de kartlagte naturtypene i ryddebeltet for kabeltraseene bør søkes bevart der det er mulig. Vi ber om at det stilles konsesjonsvilkår om at naturtyper av nasjonal interesse herunder hule eiker i ryddebeltene, skal søkes bevart og at dette må komme tydelig frem i fremtidige driftskontrakter.

Vassdrag og vannmiljø

Finstøv fra uttak, knusing og transport av steinmasser kan spres med luft og vann, og føre til økt tilførsel av partikler og næringsstoffer i nærliggende vannforekomster. Dette kan gi negative miljøeffekter som nedslamming og dårlig sikt, og påvirke arter og økosystem negativt. Vannforekomster skal beskyttes mot forringelse og opprettholdes i minst god økologisk og kjemisk tilstand, jf. vannforskriften §§ 4, 5 og 12 og den regionale vannforvaltningsplanen.

Tveitelva, som renner gjennom tiltaksområdet ved Tønsberg og Gulliåsen transformatorstasjoner, har moderat økologisk og dårlig kjemisk tilstand. Ved Askehaug har Borgebekken dårlig kjemisk og økologisk tilstand og Merkedamselva har moderat økologisk tilstand. Tiltakene må ikke forverre tilstanden i disse

vannforekomstene. Det må gjennomføres overvåkning av vannkvalitet i nærliggende bekker og vassdrag, og eventuelle avvik må følges opp med ytterligere tiltak.

Tveitelva og Merkedamselga er kartlagt etter DN-håndbok 13 som viktige gytebekker for sjøørret. Det er viktig at vassdragene ikke utsettes for partikkelavrenning. Vi ber om at det stilles konsesjonsvilkår om at vassdragene må beskyttes mot partikkelavrenning fra tiltaksområdene og de midlertidige rigg- og anleggsområdene. Tiltak for å forhindre slik avrenning vil være å etablere oppfangsdammer eller sedimentasjonsdammer der partikler fra sprengstein eller andre tilførte masser fanges opp.

Vi minner også om ivaretakelse av kantvegetasjon langs vassdrag, jf. vannressursloven § 11. Vi ber om at det stilles konsesjonsvilkår om at vegetasjonsbeltet ivaretas der ledningstraseer krysser vassdrag. Vi viser også til Miljødirektoratets veileder Vannmiljø i arealplanlegging.

Forurensning

Dersom sulfidholdige steinmasser påtreffes under anleggsarbeidet, må disse håndteres i tråd med forurensningsforskriften kapittel 30, og eventuelle krav etter forurensningsloven § 11. Massene kan ikke mellomlagres, og avrenning fra massene må ikke forekomme.

Støy og støv

Vi forutsetter at Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2021) legges til grunn og hensynet til støy må bli tilfredsstillende utredet og ivaretatt i henhold til retningslinjen, både i drifts- og anleggsfasen.

Både ved Tønsberg/Gulliåsen og Askehaug planlegges knuseverk. Knuseverk medfører utslipp av finstøv og støy som kan påvirke naboer, vannforekomster, dyre- og planteliv, herunder fugleliv og vilt. Vi minner om at knuseverk som produserer pukk, grus, sand og singel omfattes av forurensningsforskriften kapittel 30 og er meldepliktig til Statsforvalteren, jf. vårt meldeskjema for knuseverk.

Tønsberg transformatorstasjon

Deponi

I tilknytning til Tønsberg transformatorstasjon er det foreslått å etablere et deponi på ca. 46 dekar med kapasitet til inntil 100 000 m^3 løsmasser. Massene vil bestå av topplag, torv, silt, sand og leire (ikke sprengstein). Gjennomsnittlig fyllingshøyde er beregnet til 5 meter, med maksimal høyde på 10 meter over dagens terreng.

Deponiet er foreslått plassert på naturtypen Svartåsen 2, en lågurtedellauvskog som er kategorisert som sårbar (VU) og dermed av nasjonal interesse. Statsforvalterens miljøavdeling vurderer at plasseringen kommer i konflikt med nasjonale interesser vi er satt til å ivareta. Tiltaket vil medføre betydelig forringelse av naturtypen og kan påvirke vannføringen til bekken nord for området. Etablering av deponiet medfører i tillegg beslag av ca. 1,3 dekar fulldyrka jord, i tillegg vil permanent tilkomstvei legge beslag på 4 dekar fulldyrka jord. Vi merker oss at det skal utarbeides en matjordplan som omfatter alle masser, inkludert masser fra plassering av nye master.

Konsesjonssøknaden opplyser at stedlige masser skal brukes til revegetering av fyllinger og permanent deponi. Vi forventer at det gjøres en vurdering av hvordan disse massene kan utnyttes ytterligere for å redusere mengden som må deponeres. Vi ber om at det gjennomføres en ny vurdering av alternative plasseringer for deponiet, samt hvordan massene kan brukes på en måte som reduserer behovet for deponering. Vurderingen bør også inkludere muligheten for avbøtende tiltak, som spredning av masser i eksisterende nedhogde traséer, ytterligere bruk som topplag i områder som kan revegeteres, eller til jordforbedring på nydyrkingsarealer.

Friluftsliv

Der det er foreslått å plassere stasjonsområdet, er klassifisert som et svært viktig friluftslivsområde. Planen bør ta hensyn til områder som er klassifisert som viktige eller svært viktige friluftslivsområder, jf. Miljødirektoratets Naturbase, samt andre områder med nasjonal eller regional betydning for friluftsliv.

Planen må sikre allmennhetens tilgang til viktige friluftslivsområder, inkludert områder langs vassdrag, samt stier og løyper. Den foreslåtte plasseringen ligger i et område med flere merkede og umerkede stier og løyper. Det er foreslått avbøtende tiltak som omlegging av stisystem forbi anlegget for å opprettholde forbindelseslinjer, bevaring av vegetasjonsskjerm og revegetering med stedegne arter.

Vi støtter disse tiltakene, men savner en vurdering av alternative plasseringer av stasjonen på Gulliåsen som i mindre grad kommer i konflikt med friluftslivet og reduserer barriereeffekten, for eksempel nærmere området der det i dag pågår masseuttak og masselagring.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Tønsberg transformatorstasjon ligger delvis innenfor områder med marine avsetninger og innenfor aktsomhetsområde for kvikkleire. Det er gjennomført geotekniske undersøkelser der det ble påvist kvikkleire på enkelte punkter.

Vi forventer at grunnforholdene og risikoen for skred blir hensyntatt og ivaretatt i detaljprosjekteringen. For råd og veiledning om forhold knyttet til grunnforhold, flom og skredfare, henviser vi til NVE som er nasjonal flom- og skredmyndighet. Det må også tas en vurdering av hvordan klimaendringer kan påvirke og eventuelt forsterke risikoen for skred.

Gulliåsen transformatorstasjon

Deponi

Se merknad til Tønsberg transformatorstasjon, det samme vil gjelde Gulliåsen.

Naturmangfold

Naturtype av nasjonal interesse

En kartlagt naturtype som består av en gammel fattig edellauvskog med svært høy kvalitet og sentraløkosystemfunksjon blir vesentlig påvirket som følge av valgt plassering av stasjonen. I oversendt dokumentasjon kommer det frem at denne naturtypen allerede er sterkt forringet, da det er gjennomført hogst i denne samt etablert skogsbilvei.

Fugleliv

Mastene som skal bære kraftlinjene fra Gulliåsen over til Tveitenåsen er foreslått plassert på jordet Ekebergmyra. Dette jordet blir ved større regnskyll fylt med vann og tiltrekker seg en rekke fuglearter. I Naturbase er det registrert flere trua fuglearter, herunder:

kritisk trua arter (CR)

- vipe, *Vanellus vanellus*
- hettemåke, *Chroicocephalus ridibundus*

sterkt trua arter (EN)

- taigasædgås, *Anser fabalis*
- knekkand, *Spatula querquedula*
- storspove, *Numenius arquata*

sårbare arter (VU)

- stjertand, *Anas acuta*
- fiskemåke, *Larus canus*

- dverglo, *Thinornis dubius*
- hønsehauk, *Astur gentilis*
- gulspurv, *Emberiza citrinella*
- skjeand, *Spatula clypeata*
- gråmåke, *Larus argentatus*
- kornkråke, *Corvus frugilegus*
- brushane, *Calidris pugnax*
- granmeis, *Poecile montanus*

Alle de nevnte artene er av nasjonal interesse. I konsesjonssøknaden er det foreslått som avbøtende tiltak at dersom det skulle oppstå situasjoner med økt fugledød pga. kollisjoner, skal det vurderes behov for fugleavvisere på nye ledningstraseer. Vi mener det store antallet av truede arter og potensialet for konflikt er så høyt at det må stilles konsesjonsvilkår om fuglemarkører ved etablering av kraftlinjer, jf. føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9.

Svar:

Deponi:

Se kapittel 1 Deponi.

Kulturminner:

Se kapittel 3 Kulturminner.

Friluftsliv:

Se kapittel 6 Friluftsliv (tursti).

Vassdrag og vannmiljø:

Se kapittel 5 Naturfare (erosjon og avrenning).

Landbruk:

Se kapittel 7 Landbruk og andre naturressurser.

Naturmangfold:

Se kapittel 4 Naturmangfold og LNF.

3. Tønsberg kommune

Overordnet

Tønsberg kommune anerkjenner at det er behov for økt kapasitet i strømnettet i regionen og at strømnettet med transformatorstasjoner er viktig infrastruktur for samfunnet og viktig for det grønne skiftet. Tønsberg kommune mener den foreslåtte lokaliseringen av nye transformatorstasjoner overordnet sett er god og støtter den foreslåtte lokaliseringen i Gulliåsen. Vi savner imidlertid utredning av alternative plasseringer innad på Gulliåsen for å synliggjøre om stasjonene kunne vært etablert på en måte som legger beslag på mindre areal avsatt til LNF-formål i kommunens arealplaner. I det følgende har vi innspill vi mener kan gjøre prosjektet bedre, og som kan minimere negative lokale konsekvenser av prosjektene.

Skogbruk

Transformatorstasjonene slik de er omsøkt vil beslaglegge omkring 130 dekar produktiv skog. Størstedelen av skogen har høy bonitet, mens mindre deler har middels og lav bonitet. Der det er høy bonitet er det gran og lauvskogsproduksjon, mens det på lav og middels bonitet produseres furu. Skogen i området er godt drevet som produksjonsskog. På 1 år produserer stasjonsområdet grovt anslått 35-55 kubikkmeter gran og bjørk og 5-10 kubikkmeter furu. På 100 år vil med andre ord stasjonen føre til tap av inntil 6 500 kubikkmeter tømmer. Stasjonsområdene må komprimeres så langt det går.

Transformatorstasjonene er planlagt lokaliserert på tvers av eiendomsgrenser, stier og driftsveier for skogbruket. Alternative atkomstmuligheter til skogen nord for stasjonsområdet er viktig for å hindre at enda større skogarealer avskjæres fra framtidig drift. Selv om deler av denne skogen er satt av til framtidig næringsområde, er områdene ikke ennå regulert som dette og vil fortsatt drives som skogbruksarealer. Tønsberg kommune ber om at NVE setter vilkår om at det må sikres mulig atkomst til skogen nord for stasjonsområdet i en konsesjon.

Jordbruk

Vannet fra det planlagte stasjonsområdet drenerer til Tveitenbekken. Vannstanden i elva varierer fra svært liten i tørkeperioder til flom som rammer store jordbruksarealer. Slike flommer oppstår nå som regel flere ganger i året.

Ved all utbygging der kommunen er myndighet krever Tønsberg kommune at overvann skal fordrøyes. Kommunens krever i slik utbygging at avrenningshastigheten ikke skal øke som følge av utbygging, jf. Kommuneplanens arealdel § 28. Dersom transformatorstasjonene ble behandlet av kommunen gjennom plan- og bygningsloven, ville det blitt satt strenge krav til utredning og detaljert planlegging av overvannshåndtering før 1. gangs behandling av planforslaget. I konsesjonssøknaden er overvann kun overfladisk omtalt, og beskrivelser av løsninger er utsatt til detaljplanen. Det er beklagelig i og med at det er svært viktig for kommunen at utbyggingen ikke bidrar til enda større og raskere vannstandsendringer i Tveitenbekken. Slike beregninger burde kommet sammen med konsesjonssøknaden. Det må stilles vilkår i en eventuell konsesjon om at avrenningshatigheten ikke skal øke som følge av utbyggingen. Se for øvrig flere vurderinger om overvannshåndtering under avsnittet «teknisk infrastruktur».

For landbruket er konsekvensene av manglende fordrøying at sannsynligheten for årlige avlingstap i millionklassen øker på grunn av flom. Dersom terrenget får redusert sin fordrøyingsevne vil det også føre til større fare for vannmangel i tørre perioder.

Naturmangfold

Etablering av Gulliåsen transformatorstasjon som omsøkt vil medføre at en mindre lokalitet med gammel, fattig edellauvskog, svært stor verdi, blir ødelagt. Ifølge naturmangfoldutredningen er en del av lokaliteten hogd.

Deponiområdet er planlagt delvis på en lågurtedelløvskogslokalitet. Fagrapporten om naturmangfold er basert på opplysningene i Naturbase. I Naturbase er lokaliteten gitt lav lokalitetskvalitet, men begrunnelsen for dette er underlig: «Yngre produksjonsskog med lite innslag av gran». Kommunen var på befaring 24. oktober 2025 og har en helt annen vurdering av lokaliteten. Den er ikke drevet som produksjonsskog og vil antakelig heller ikke bli drevet slik i framtida ettersom terrenget er bratt og steinete og lite egnet til tømmerproduksjon. Lokaliteten er preget av velutviklede hasselkjerr og eik i hogstklasse 4. Feltsjiktet er trolig rikt, men det må befares i vekstsesongen. Fravær av gran stemmer i hovedsak, men vi vurderer det som en fordel, ikke en ulempe, for en edelløvskogslokalitet. Dessverre er det mange

eksemplarer av små edelgranplanter i lokaliteten, og disse vil på sikt være en trussel mot mangfoldet. Kommunens konklusjon er at lokaliteten har betydelig verdi for naturmangfoldet. At naturtypelokaliteten blir vesentlig redusert dersom deponiet etableres, uten at vi kan se at det er utredet alternative måter å håndtere det løsmasseoverskuddet som utløser behovet for deponiet, gir etter vår vurdering grunnlag for innsigelse. Lågurtedellauvskog er vurdert som sårbar (VU) i norsk rødliste for naturtyper.

Planlagt deponi – overskuddsmasser

Tønsberg kommune anser ikke at Statnett og Lede i konsesjonssøknaden i tilstrekkelig grad har vist alternative måter å håndtere prosjektets overskuddsmasser på. Det er derfor ikke mulig å ta stilling til om deponering som foreslått samlet sett er den beste løsningen for å realisere prosjektet.

Tønsberg kommune ber NVE etterspørre slike alternativer i sin behandling, der løsmassene muliggjør framtidig jordbruk, fraktes til godkjente deponier eller det identifiseres andre løsninger for å unngå at massene øker prosjektets belastning på naturen.

Tønsberg kommune varsler innsigelse inntil de ovenfor nevnte alternativvurderingene er gjort til konsesjonssaken slik den nå foreligger.

Friluftsliv

Transformatorstasjonene på Gulliåsen er foreslått lagt gjennom et svært viktig friluftsområde i Tønsberg kommune. En mye brukt, skilta og merka tursti passerer igjennom dette området. Tiltaket vil også påvirke omkringliggende friluftsområder negativt, da de visuelle kvalitetene og naturopplevelsen i områdene rundt vil endres.

I Konsesjonssøknadene til Statnett og Lede er hensynet til friluftsaktivitet i området vurdert. I de to konsesjonssøknadene er dette vurdert tilnærmet likt, men i Lede sin konsesjonssøknad sår det at «det ikke foreligger planer for merking ytterligere tilrettelegging for friluftsliv i området. Det er ikke registrert turstier for området, heller ikke i ut.no og skisporet.no, samt Tønsberg kommune sine nettsider «turstier, ridestier og padling».»

Kartgrunnlaget viser imidlertid at det går en rekke stier gjennom området, og kartportalen UT.no viser at DNT Tønsberg og omegn har skilta og merka en rute gjennom området og til Signalen. Den merkede stien går gjennom arealet der Tønsberg transformatorstasjon er planlagt og som er avsatt til framtidig næringsområde i kommuneplanens arealdel. Ledes transformatorstasjon er imidlertid planlagt på et areal som sannsynligvis hadde vært egnet for stiomlegging ved en regulering av det framtidige næringsområdet.

For å kompensere for tiltakets negative virkning, på best mulig måte ivareta hensynet til friluftsaktivitet og sikre den skilta og merka stien som går gjennom området, bør det lages en alternativ stitrasé. I tillegg mener Tønsberg kommune at landskapsvirkningene for omkringliggende friluftsområder må belyses ytterligere. Dette er omtalt under temaet «Landskapsvirkninger».

<u>Trase for omlegging av sti</u>

I konsesjonssøknaden er det lagt opp til å legge om stien, slik at den går rett vest for planområdet. Stien vil da ligge i et område som er avsatt til framtidig næringsformål, og også delvis er regulert.

I den delen av området som er regulert, er turveien gjennom Rastadkleiva sikret gjennom følgende bestemmelse i reguleringsplanen for Ødegården næringsområde:

Eksisterende turvei Rastadkleiva, som er en gammel kjerrevei registrert som nyere tids kulturminne (ferdsel). Veien skal opprettholdes og tillates ikke fjernet.

Det er ikke sikret andre stier eller turveier i gjeldende reguleringsplan.

For at den nye stitraséen skal bli en permanent erstatning for eksisterende skilta og merka sti er det ønskelig at den legges utenfor areal avsatt til næring. Bildet under viser Statnett sitt forslag til omlegging av sti vist i lys blå.

Tønsberg kommune har vært i dialog med DNT Tønsberg og omegn, og har felles ønske om at ny stitrasé fortrinnsvis skal gå syd og vest for arealet avsatt til næringsformål i kommuneplanens arealdel.

Dersom stitrasé syd og vest ikke lar seg realisere, mener Tønsberg kommune at utvikler skal finne alternativ trasé i et område med arealformål LNF. Tønsberg kommune ber NVE stille vilkår i en eventuell

konsesjon om at ny stitrasé som erstatning for eksisterende sti gjennom området skal etableres i samråd med kommunen og DNT Tønsberg og Omegn.

Vannforekomster

Transformatorstasjonene kan få konsekvenser for flere vannforekomster i området, både i byggefasen og driftsfasen. Tiltaket kan ikke være i strid med vannforskriftens miljømål for de berørte vannforekomstene.

Landskapspåvirkning

Dagens landskap er godt beskrevet verbalt og med fotografier fra befaring langs Undrumsveien. Omsøkt transformatorstasjon ligger vesentlig lenger ut på åsens nordpynt enn regulert næringsområde, og fjernvirkning mot dette landskapsrommet vil bli vesentlig større enn den regulerte næringsbebyggelsen. Tønsberg kommune mener søknaden må suppleres med illustrasjoner som viser fyllinger, transformatorstasjoner og ledninger, slik det oppleves fra bakken, fra Undrumsveien og fra Brekkeskogen og Undrumsåsen. De to siste områdene er klassifisert som svært viktige friluftsområder.

Illustrasjonene bør vise hvordan landskapet vil se ut når tiltaket er gjennomført, og kan ikke inneholde vegetasjon som likevel må fjernes ved gjennomføring av tiltaket. Illustrasjoner kan ikke inkludere ny vegetasjon eller andre avbøtende tiltak som ikke vil bli sikret som vilkår i en konsesjon.

Den dokumentasjonen over fremtidig landskapsvirkning som ligger ved søknadene er ikke tilstrekkelig til at kommunen kan gjøre noen vurdering og gi uttalelse om landskapsvirkinger av tiltakene. Kommunen ber om å få oversendt bedre beskrivelser og skisser for å kunne gi en uttalelse om landskapsvirkningene før eventuell konsesjonstillatelse gis. Vi ber NVE gå i dialog med oss når skissene foreligger om eventuelle vilkår/avbøtende tiltak.

Kulturminner

Det er rik mengde automatisk fredede samt nyere tids kulturminner i området som berøres av konsesjon. Minnene er både flere steinalderlokaliteter, med kokegroper og hulveier, og nyere tids spor etter gårdsdrift i form av steingjerder og veisystemer. I vest ligger bygdeborgen Storås. Bygdeborgene er tradisjonelt datert til romersk jernalder og folkevandringstid (ca. 200 - 550 e.Kr.). Bygdeborgene var oftest forsvarsverk der befolkningen i en grend eller en bygd kunne ta tilflukt i kortere perioder med uro. Borgene lå gjerne i synsvidde av hverandre og kan ha hørt sammen i et utkikkssystem med varslingsanlegg i form av varder. Systemet kan blant annet ha stått i kontakt med Tunsberghus festning i middelalder.

Det forutsettes at kulturminnene hensyntas og at rett myndighet gis anledning til å avklare vern eller eventuell dispensasjon for frigivelse. Hensynet til siktlinjer mot og fra Storås sto sentralt i arbeidet med reguleringsplan for Ødegården og bør vurderes også her med tanke på å sikre eventuelle nødvendige avbøtende tiltak.

Forholdet til reguleringsplan for Ødegården næringsområde

Utbyggingen er planlagt i tilknytning til Ødegården næringsområde, PlanID 20160140. Det fremstår noe uklart i søknaden hvilke deler av reguleringsplanen som blir permanent berørt av tiltaket. Eksempelvis står det at delområde BK5 blir berørt, men i illustrasjonene som er vedlagt, er dette vanskelig å forstå. Det må lages bedre illustrasjoner av hvordan det regulerte området blir berørt, for å sikre mer forutsigbarhet for gjennomføringen av næringsområdet senere.

Etterbruk av Tveiten transformatorstasjon

Tveiten transformatorstasjon er i reguleringsplanen E18 Kopstad-Gulli (2004) regulert til «offentlig bebyggelse, anlegg for kraftforsyning». I kommuneplanens arealdel (vedtatt 2024) er området avsatt til «andre typer bebyggelse og anlegg» med følgende retningslinje: «Byggeområder avsatt til «andre typer bebyggelse og anlegg» innebærer i hovedsak arealbruk knyttet til tekniske anlegg for energianlegg eller kommunalteknikk, dersom ikke annet er bestemt i reguleringsplan.»

Tveiten transformatorstasjon vil være i drift fram til de nye stasjonene er ferdig etablert, anslagsvis rundt 2031. Dersom området skal få ny bruk etter endt drift, er det kommunens planverk etter plan- og bygningsloven som vil være førende for arealbruken. Kommunen kan legge føringer for denne arealbruken ved kommende revisjoner av kommuneplanens arealdel, og forutsetter at Statnett setter seg inn i kommunens planverk før det planlegges ny arealbruk eller forberedes salg av området.

Uten å ta stilling til framtidig arealbruk, vil Tønsberg kommune allerede nå signalisere at framtidig arealbruk i vår arealplanlegging blir vurdert ut fra kommunens arealstrategi. Per i dag kan framtidig arealbruk på Tveiten eksempelvis innebære restaurering av bekkeløp og tilbakeføring av dyrka mark.

Teknisk infrastruktur

Tønsberg kommune er kjent med at det skal utarbeides detaljplaner for tiltakene dersom det blir gitt konsesjon. Vi ser det likevel hensiktsmessig å ta opp flere tema knyttet til teknisk infrastruktur i denne uttalelsen slik at NVE, Statnett og Lede blir kjent med våre forventninger så tidlig som mulig. Vi forutsetter at detaljplanen sendes kommunen som høringspart med tidsfrist som er tilstrekkelig til å sikre politisk behandling.

Når utbygging blir bestemt gjennom en reguleringsplan etter plan- og bygningsloven, vil kommunen kreve en kommunalteknisk plan i slike saker som viser hvordan vei, vann, avløp, overvann og renovasjon løses innenfor planområdet og i sammenheng med overordnet hovedsystem. Kommunen har egen veileder, mal og sjekkliste for slike kommunaltekniske planer. Tønsberg kommune ber om at detaljplanene for tiltakene utarbeides i tråd med kommunens praksis. Veiledere, maler og sjekklister for slike planer er tilgjengelig på kommunens hjemmesider eller kan fås tilsendt. Tønsberg kommune ønsker dialog om hvilke hensyn som normalt ivaretas i en kommunalteknisk plan som kan ivaretas i de videre detaljplanene som NVE godkjenner. Alle anlegg for vei og VA som skal overtas av kommunen skal inngå en kommunalteknisk avtale eller kanskje en utbyggingsavtale. Det må redegjøres for og avklares hvordan dette skal gjøres for transformatorstasjonene.

Overvannshåndtering:

All overvannshåndtering skal planlegges ihht. Tønsberg kommunes overvannsveileder. Det må vises en plan for overvannshåndtering for den permanente utbyggingen. Overvannsplan for riggplass og eventuelt også for det permanente massedeponiet tas med i planene for én av transformatorstasjonene eller det lages en felles for alle anleggene. Det mest hensiktsmessige ville være en felles plan for alle anleggene sammen med Ødegården næringsområde.

Når terrenget endres, vil avrenningsmønsteret endres. Hvis det skal gjøres tiltak innenfor «midlertidig riggplass» må det også lages en overvannsplan for dette området. Det er viktig at det ses på mulighet for blågrønn overvannshåndtering og at det vises ved beregninger at det er satt av tilstrekkelig areal.

Det må vises flomvei frem til resipient og det bør ses i sammenheng med kommunalteknisk plan, datert 21.08.2017, utarbeidet av Asplan Viak for Ødegården næringspark. Det må redegjøres for om denne utbyggingen vil få noen innvirkning for reguleringsplanen for Ødegården og overvannsdammen som er etablert i sør.

Ødegården næringspark har krav om å fordrøye 50 års-regn. Dette er fordi landbruksområdene i nærheten ofte blir utsatt for flom, dette er nærmere omtalt tidligere under overskriften «Landbruk». Siden reguleringsplanen ble vedtatt har kommuneplanen fått ytterligere skjerpede krav til avrenningshastighet, i takt med at også nedbørsintensiteten og oppmerksomheten av konsekvensene har økt.

Vei:

Veien som er regulert i reguleringsplanen for Ødegården næringsområde er ikke bygget ennå. Veien slik den er vist i reguleringsplankartet for Ødegården næringsområde skal etter reguleringsplanen overtas av kommunen når den er ferdig. Tønsberg kommune oppfordrer til dialog mellom Statnett/Lede og Gulliåsen næringspark (det nye navnet for området som i reguleringsplanen heter Ødegården) for å sikre en samfunnsøkonomisk gunstig opparbeidelse av veien som kan gi alle brukere av veien nytte og en standard som kommunen kan overta.

Vann- og avløpsanlegg (VA):

Det ble i reguleringsplanarbeidet med Ødegården næringspark utarbeidet en kommunalteknisk plan av Asplan Viak datert 21.08.2017. Dette dokumentet er svært overordnet og det er ikke avklart om det skal bygges VA-anlegg som kommunen skal overta. I søknaden fremgår det at det er planlagt å koble private stikkledninger til det framtidige anlegget i Ødegården næringspark. Det er behov for å gjøre nødvendige avklaringer rundt dette og vise hvor man tenker at private stikkledninger skal tilkobles.

Brannvann:

Slik vi forstår det er det ikke bestemt om man skal dekke slokkevannsbehov ved tilknytning til kommunalt ledningsnett eller om det skal etableres vannreservoarer/-tanker for Tønsberg transformatorstasjon. For Gulliåsen transformatorstasjon forstår vi at slokkevann skal løses ved tilknytning til kommunalt vannledningsnett. Vi vil opplyse om at alle brannkummer og ledningen frem til disse skal være kommunalt eid. Det må gjøres beregninger som viser at det er tilstrekkelig slokkevann. Dette skal normalt beskrives i den kommunaltekniske planen.

Sanitærsøknad:

Det skal monteres vannmåler, og eventuelt oljeutskiller hvis det er nødvendig. Kommunens nettsider har egne søknadsskjemaer for både vannmåler og oljeutskiller.

Når byggearbeidet skal starte, må entreprenøren sende inn en sanitærsøknad via kommunens Entreprenørportal.

Konsekvens for oppnåelse av FNs bærekraftsmål

Dersom Tønsberg og Gulliåsen transformatorstasjon får konsesjonstillatelse vil det bidra til å oppnå FNs bærekraftsmål nummer 7 ren energi til alle og bærekraftsmål nummer 9 industri, innovasjon og infrastruktur.

Effekt for klima

God infrastruktur for strømforsyning og tilgang på strøm er viktig for elektrifisering av samfunnet.

Konsekvenser for barn og unge

Forringelse av friluftsområdet som følge av tiltakene kan være negativt for barn og unge.

Alternative løsninger

Det kan fremmes politiske forslag om endringer og tilføyninger i Tønsberg kommunes høringsuttalelse.

Eventuelle endringer eller tilføyelser som følge av politisk behandling vil ettersendes til NVE.

Dersom det politiske flertallet ikke ønsker å fremme innsigelse til det foreslåtte deponiområdet, anbefaler kommunedirektøren at vedtakspunkt 2 stemmes i mot.

Dersom det er politisk flertall for å fremme ytterligere innsigelser til konsesjonssøknaden, bør slike innsigelser fremmes og begrunnes i eget vedtakspunkt.

Økonomiske konsekvenser

En realisering av de omsøkte tiltakene har store økonomiske kostnader for Lede og Statnett. Statnett estimerer en totalkostnad på mellom 2,6 og 3 milliarder kroner og Lede estimerer en kostnad på mellom 800 og 920 millioner kroner. Dette betales gjennom nettleia og fordeles på alle strømkunder i hele landet.

Tiltakene vil også kunne medføre kostnader for landbruket på og rundt Gulliåsen da omsøkte tiltak beslaglegger ca. 130 dekar produktiv skog og det er en risiko for at avlinger kan bli dårligere som følge av endring i overvann.

Prosjektene vil øke tilgangen på elektrisitet, både i Tønsberg kommune og i regionen som helhet og øke overføringskapasiteten mellom prisregionene. Dette vurderes samlet sett som positivt for næringsutvikling både i Tønsberg og i regionen. Selv om tiltakene beslaglegger deler av et planlagt næringsområde, kan det også bidra til at næringsområdet på Gulliåsen, som foreløpig ikke har blitt utviklet ihht til vedtatt reguleringsplan, kan komme i gang. Spesielt dersom prosjektet bidrar med etablering av teknisk infrastruktur som også kommer det planlagte næringsområdet til nytte.

For kommunen selv er det ikke nevneverdige økonomiske konsekvenser, utover den saksbehandlingskapasitet som brukes i administrasjonen og politisk.

Konklusjon:

Kommunedirektøren har i denne saken redegjort for innhold i konsesjonssøknader for Tønsberg og Gulliåsen transformatorstasjoner, og anbefaler at de vurderingene som fremkommer av saken sendes

som høringsuttalelse til NVE når politisk behandling i kommuneplanutvalget 24. november og politisk behandling i kommunestyret 10. desember er gjennomført.

Svar:

Deponi:

Se kapittel 1 Deponi.

Kulturminner:

Se kapittel 3 Kulturminner.

Friluftsliv:

Se kapittel 6 Friluftsliv (tursti).

Visualiseringer:

Se kapittel 2 Visuelle virkninger og Landskap.

Naturfare (erosjon, overvann):

Se kapittel 5 Naturfare (erosjon og avrenning).

Alternative plasseringer av stasjon:

Se kapittel 9 Plassering av stasjon internt på Gulliåsen.

Naturmangfold:

Se kapittel 4 Naturmangfold og LNF.

Søknader:

Utføres av entreprenører.

Forholdet til reguleringsplan for Ødegården næringsområde:

Tønsberg kommune ber om redegjørelse for hvilke områder som permanent blir berørt av Statnett og Lede sine tiltak. Statnett planlegger å erverve permanent ca. 38 000 m^2 fra areal BK1. Statnett og Lede har ikke behov for å erverve grunn fra felt BK5. Gjeldende reguleringsplan for Ødegården næringsområde er ellers berørt med planlagt midlertidige riggområder. Det gjelder feltene BK1 og BK2. Disse arealene vil senere kunne utbygges til regulert formål.

Etterbruk av Tveiten transformatorstasjon:

Statnett er kjent med at det må søkes omregulering dersom arealene skal brukes til annet formål og vil ta dette opp med kommunen. Det er per. i dag ikke klare planer for etterbruk, men Statnett vil ønske å beholde sjakter som står der for eget bruk i fremtiden. Det er flere bygg på tomten som heller ikke er avklart etterbruk av. Vi gjør oppmerksom på at en strekning av bekkeløpet på sydsiden i 2024 ble erosjonssikret og tilrettelagt slik at ørret kan komme videre opp for å gyte.

4. Direktoratet for mineralforvaltning (18.11.2025)

Det går frem av konsesjonssøknadene til transformasjonsstasjonene at tiltakene skal konsekvensutredes. Det står i konsesjonssøknadene at DMFs kart og NGUs kartløsninger for grus-, pukk- og mineralressurser skal benyttes som kunnskapsgrunnlag. Det står videre at løsmasser og mineralressurser er tema som er vurdert under virkninger for miljø og samfunn, men at det ikke er registreringer innenfor området og dermed gir ubetydelig verdi i konsekvensutredningen. DMF kan ikke se at det foreligger en vurdering av mineralressursene i konsesjonssøknaden for Nye Askehaug transformatorstasjon.

Tønsberg transformatorstasjon

I kapittel 2.2.2 i konsesjonssøknaden til Tønsberg transformatorstasjon er det opplyst at prosjektet vil generere overskuddsmasser. Det står at det vil bli utgravd løsmasser i form av leire og sandige masser. Estimert volum er i størrelsesorden 100 000 m3.

Kapittel 2.3.4 omtaler massehåndtering. Det står at overskuddsmasser skal så langt det er mulig gjenbrukes og gjenvinnes i prosjektet, eller i andre prosjekt. Resterende overskuddsmasser fra tomten skal kjøres til permanent deponi vist i vedlagt kart.

Gulliåsen transformatorstasjon

Under kapittel 2.3 i konsesjonssøknaden står det at overskuddsmasser skal så langt det er mulig gjenbrukes og gjenvinnes i prosjektet, eller i andre prosjekt. Det er planlagt å bruke et deponi sør for Svartåsen. Tiltakshaver har estimert et deponibehov på ca. 30- 35 000 m3. Det kommer ikke fram i søknaden om dette er den totale mengden overskuddsmasser fra prosjektet eller mengden som ikke kan gjenbrukes.

Nye Askehaug transformatorstasjon

Kapittel 5.2.6 i konsesjonssøknaden skriver at det er påvist forurensede masser på deler av det framtidige stasjonsområdet, og det vil ikke være mulig å gjenbruke alle steinmassene på stedet. DMF kan ikke se at det er gjort noen estimat for volum overskuddsmasser som tas ut, eller hvor og hvordan massene skal deponeres.

Planlegging av masseuttak

Ut ifra konsesjonsdokumentene tolker DMF at det skal anlegges masseuttak i forbindelse med tiltakene i konsesjonssøknadene basert på volum overskuddsmasser som dannes. DMF forventer at det gjøres rede for plassering av eventuelle masseuttak, volum og type masse som skal tas ut. Dette bør avklares tidlig i prosessen for kunne beskrive omfang av eventuelle masseuttak, hvilke inngrep som vil følge av uttakene, og om det er geologiske forutsetninger for å drive uttak. Det bør unngås å planlegge for flere mindre masseuttak innenfor hvert konsesjonsområde.

Kunnskapsgrunnlaget om behovet for masseuttak og tilgang på ressurser skal også ligge til grunn for å vurdere om masseuttakene skal konsekvensutredes, i samsvar med forskrift om konsekvensutredninger § 10 og vedlegg II punkt 2 a)1 . Masseuttak er inngrep som i seg selv kan gi virkninger for miljø og samfunn. Konsekvensutredning av masseuttak kan bedre beskrive virkningen på relevante tema, slik som landskapspåvirkninger, natur, støy, støv, avrenning og vannmiljø, og foreslå relevante avbøtende tiltak. Ressursgrunnlaget Der det skal drives uttak av fast fjell til byggeråstoff bør det være gjennomført en geologisk forundersøkelse, slik at det er dokumentert at bergartene innenfor uttaksområdet er egnet som byggeråstoff og at det ikke startes uttak av uegnet berg. Når det planlegges for uttak av fast fjell bør konsesjonsdokumentene også inneholde informasjon om geologiske strukturer som oppsprekkingsgrad (sprekkenes strøk/fall ut fra hvordan det er planlagt å drive ut forekomsten) og eventuelle sprekkesoner i bergarten, dersom det blir vurdert som relevant for utformingen av uttaksområdet.

Dersom det skal tas ut løsmasser bør det gjøres en vurdering av løsmassenes kvalitet og sammensetning, og om det er behov for ytterligere kartlegging, som grunnlag for hvordan uttaket skal utformes.

Driftsplan

Drift, sikring og avslutning av masseuttak blir regulert av mineralloven med forskrifter og gjennom eventuelle vilkår satt av DMF.

Driftsplan for masseuttaket skal godkjennes av DMF i forbindelse med tildeling av driftskonsesjon. Driftsplanen skal som et minimum oppfylle kravene som følger av DMF sin driftsplanveileder. Se våre driftsplanveiledere2 for mer informasjon.

Melde- og konsesjonsplikt etter mineralloven

I konsesjonssøknadene står det at «uttak av masser over 10 000 m3 er konsesjonspliktig etter mineralressursloven §43. Ved uttak av berg og etablering av deponi, kan det være behov for nærmere avklaring med Direktoratet for mineralforvaltning og Tønsberg kommune».

Dersom det skal etableres masseuttak, er det viktig å være klar over at det er den som er ansvarlig for uttaket som også er ansvarlig for å avklare forholdet til mineralloven, og som må påse at de nødvendige tillatelser foreligger før uttak settes i gang. Tiltakshaver bør ta kontakt med DMF for endelig avklaring av uttakets forhold til mineralloven og konsesjonsplikten. For mer informasjon angående vurderingen av konsesjonsplikt for masseuttak viser vi til vår artikkel «Hvilke uttak omfattes av mineralloven?»3

DMF minner også om at for samlet uttak mellom 500 til 10 000 m3 masse gjelder meldeplikt til DMF, jf. mineralloven § 42. Melding skal sendes inn minst 30 dager før oppstart av drift, og DMF kan kreve at det skal utarbeides driftsplan for uttaket.

Sikring, skjerming og etterbruk

Masseuttak med bratte skrenter kan utgjøre en fare for omgivelsene. Den som driver masseuttak som er omfattet av mineralloven er ansvarlig for å sikre uttaksområdet. Dersom det er nødvendig, må det legges opp til skjerming av selve uttaksområdet. Vegetasjonsskjermen kan bidra til å redusere påvirkning fra støy og støv, og i tillegg ha en estetisk funksjon.

Det er viktig at det blir satt av tilstrekkelig areal til både sikrings- og skjermingstiltak, og for tilsyn og vedlikehold av disse.

Det er viktig at det blir vurdert hvordan området skal utformes etter avsluttet drift og hvilket formål området skal tilbakeføres til. Hvordan avslutningen av uttaksområdet skal foregå og hvilket formål uttaket skal istandsettes til gir god kobling til DMF sin behandling av søknad om driftskonsesjon.

Se også vår veileder om krav og hensyn til fysiske omgivelser.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Svar:

Det planlagte uttaket av masser skjer utelukkende i forbindelse med grunnarbeidene for stasjonstomtene. Det er ikke planlagt andre masseuttak i prosjektet. Uttaket er i hovedsak knyttet til etablering av stasjonsområdet og nødvendig terrengtilpasning.

Basert på DMF sin veileder oppfatter vi at tiltaket ikke faller inn under mineralloven § 3, da uttaket skjer som en direkte følge av annen utnyttelse av grunnen og ikke med formål om kommersiell utvinning av mineraler. Vår vurdering har derfor vært at tiltaket ikke er søknadspliktig for konsesjon etter mineralloven.

Effekt og kostnadsvurdering:

- Tiltaket har ingen selvstendig økonomisk gevinst knyttet til mineralutvinning. Massene som tas ut vil i hovedsak gjenbrukes på tomta eller håndteres som overskuddsmasser i prosjektet.
- Kostnaden er en integrert del av grunnarbeidene for stasjonen og påvirkes ikke av særskilte krav til mineralutvinning.

Statnett og Lede vil sende melding om uttak av massene for tomta i henhold til mineralloven § 42, slik loven krever.

5. Statens vegvesen (20.11.2025)

Vi er opptatt av trafikksikkerhet for alle trafikantgrupper, og forventer at dette gis tydelig prioritet i det videre planarbeidet. Nullvisjonen ligger til grunn for nasjonal transportpolitikk, og innebærer en visjon om null drepte og hardt skadde i trafikken. Dette forutsetter en langsiktig, systematisk og målrettet innsats fra alle aktører som påvirker trafikksikkerheten.

Av hensyn til beredskap og samfunnssikkerhet er det nødvendig å vektlegge transportsystemets rolle i håndtering av risiko og sårbarhet. Utbyggingen må sikre tilstrekkelig kapasitet på vegnettet, samt trafikksikker adkomst for både kjørende og myke trafikanter. Dette inkluderer også krav til tilfredsstillende teknisk infrastruktur.

Med infrastruktur menes blant annet kjøreveg, gang- og sykkelveg, parkering, avløps- og overvannshåndtering samt energiforsyning. Med klimaendringer og det grønne skiftet som premiss, er det viktig at planarbeidet legger til rette for bærekraftige, klima- og miljøvennlige løsninger. Det må samtidig planlegges for håndtering av flom og overvannsproblematikk, og det skal gjennomføres nødvendige risikovurderinger ved planlegging og bygging av infrastruktur.

Dersom tiltaket eller endringer i infrastrukturen får konsekvenser for Statens vegvesen sitt ansvarsområde, forutsettes det at Statens vegvesen kontaktes før arbeidene igangsettes. Er det behov for arbeid på Statens vegvesen grunn, må det inngås en gjennomføringsavtale med Statens vegvesen før eventuelle arbeider igangsettes.

Svar:

Høringsinnspillet er registrert. Nødvendige tiltalelser med hensyn til kryssing av E18 vil omsøkes av Statnett og Lede før arbeidene igangsettes.

6. Mattilsynet (20.11.2025)

I søknad for Gulliåsen transformatorstasjon står det at "Vann og avløp skal kobles til kommunalt VA-anlegg i adkomstveien fra sør. Det ligger ikke Kommunalt VA-anlegg opp til stasjonsområde i dag. Det forventes at dette anlegges under byggefase".

I søknaden til Tønsberg transformatorstasjon står det at "det er ikke registrert noen grunnvannsoppkomme, grunnvannsborehull eller grunnvannspotensiale i NGUs grunnvannsdatabaser Granada. Området ligger ikke i nedbørsfelt til andre drikkevannskilder. Det forekommer heller ikke andre opplysninger som tilsier at vannressurser er aktuelt i planområdet."

Vi vurderer at melding med forslag til utredningsprogram og søknadene om konsesjon omtaler og ivaretar hensynet til drikkevann.

Vi gjør oppmerksom på at regelverket for fremmede arter, som Miljødirektoratet forvalter, ikke må forveksles med regelverket for plantehelse som Mattilsynet forvalter.

Alle som er ansvarlige for, eller utfører bygge- og anleggsvirksomhet, har ansvar for å hindre at alvorlige planteskadegjørere spres fra en eiendom.

Vi forventer at det kartlegges om tiltakene kan innebære fare for å spre nærmere spesifiserte planteskadegjørere og ugraset floghavre. Hvis jorden inneholder planteskadegjørere eller floghavre, forventer vi at det utarbeides en plan for å hindre spredning, slik det er planlagt for fremmede arter.

Svar:

Høringsinnspillet er registrert og vil bli ivaretatt.

7. Lede (21.11.2025)

Dette høringssvaret omhandler derfor kun Tønsberg transformatorstasjon med saksreferanse Høringsuttalelse 202116102.

Parallelt med Statnetts prosjekt med nye Tønsberg transformatorstasjon på 420kV, gjennomfører Lede et prosjekt med nye Gulliåsen transformatorstasjon på 66/132kV (NVE-referanse 202409185). De to anleggene tenkes begge plassert ved Gulliåsen, og er tett knyttet sammen. I den sammenheng er det tett dialog og godt samarbeid mellom de to netteierne.

Det antas at alt som omhandler omlegging og endring av eksisterende regionalnettlinjer, hensyntas i det pågående samarbeidet.

Lede informerer likevel om at all bruk av anleggsmaskiner, kraner og heiseanordninger nærmere de høyspente kraftlinjene enn 30 m, skal i god tid varsles Lede, slik at overvåking kan foretas og eventuelt linjene utkobles. Videre skal tiltak innenfor gjeldende klausulerte byggeforbudsbelter, inkl. endring av terreng, varsles til Lede. Dette gjelder for de gamle linjene før disse legges om, og for de nye linjene når disse er ferdig etablert.

Det er viktig å huske på dette for både permanente og midlertidige tiltak i prosjektet, slik som adkomstvei, midlertidige veier i terrenget, massedeponi/-lagring og riggområder. I figur 14 i konsesjonssøknaden kommer det fem at flere tiltak tenkes gjennomført i nærheten til eksisterende høyspente kraftledninger.

Anlegg med spenning til og med 24 kV inngår i distribusjonsnettet for elektrisk energi og er bygget i medhold av områdekonsesjon. Lede eier og drifter både kablet nett og luftnett på distribusjonsnettnivå, lav- og høyspent, innenfor tiltaksområdet. Det legges her vekt på kabler i grunnen langs planlagt permanent adkomstvei og veianlegg tenkt benyttet til terrengtransport som vist til i figur 14.

Dersom det skulle bli behov for å legge om, eller sanere, deler av våre nettanlegg, bes det om at vi blir kontaktet om dette så fort som mulig.

Da det er etablert både høyspent- og lavspent kablet nett innenfor tiltaksområdet, så må det gjennomføres kabelpåvisning før arbeider i grunnen igangsettes.

Svar:

Lede og Statnett har tett samarbeid og jevnlige møter for å koordinere omlegginger av ledninger og rekkefølge av idriftsettelser på de to stasjonene. Prosjektene har varslet utkoblingene som per idag ser ut til å være nødvendige. Entreprenørene som skal gjøre anleggsarbeid og montere utstyr på stasjonene er gitt ansvar for å varsle Lede og Statnett om arbeid nærmere enn 30 m og avklare behov for utkoblinger og overvåkning av Leder for sikkerhet (LFS) under arbeidet. De vil også gjøre lovpålagt kabelpåvisning før anleggsstart. Statnett har søkt om byggestrøm og permanent stasjonsforsyning fra 24 kV fra Lede og er i dialog om løsninger for dette.

Organisasjoner

8. Naturvernforbundet i Tønsberg og Færder (20.11.2025)

Naturvernforbundet har ikke gjennomført egne befaringer i området, men har merket seg fagrapport om naturmangfold utarbeidet av Sweco, der konklusjonen er at tiltaket vurderes til å ha «stor negativ konsekvens for naturmangfold og noe negativ konsekvens for vannmiljø. Samlet sett utgjør tiltaket stor negativ konsekvens.

Konsekvensgraden trekkes opp på bakgrunn av forringelse av naturtyper med svært stor verdi.» Den negative vurderingen er særlig knyttet til to lokaliteter: N7 Eikebergmyra (gammel fattig edelløvskog, lokaliteten vurdert til svært stor verdi), og N16 Svartåsen 2 (lågurtedellauvskog, lokaliteten vurdert til stor verdi).

Eikebergmyra vurderes til å bli over 50 % nedbygd av stasjonstomten og nytt ryddebelte under nye master østover fra stasjonstomten. Svartåsen 2 blir 90 % nedbygd av planlagt deponi.

Rapporten bemerker at det «store antallet fugleregistreringer ved Eikebergmyra der mange av artene er knyttet til vann tilsier at denne lille dammen er viktig for flere arter fugl. Nærheten til viktige våtmarkslokaliteter og rasteplasser som Presterødkilen (ca. 6 km) og Ihlene naturreservat (ca. 4 km) tilsier at Eikebergmyra også inngår som rasteplass under trekk.»

Det er videre observert utsatte fuglearter knyttet til kulturmark på Eikebergmyra, blant annet vipe, som er vurdert til kritisk truet på rødlista.

Vi vil også bemerke at for oss ser ut til at Gulliåsen transformatorstasjon er plassert delvis i et LNFområde, utenfor området som er regulert til næring i arealplanen.

Dette er enda et av mange eksempler på bit-for-bit nedbygging av natur, med store negative konsekvenser for naturmangfoldet. Dersom slike nedbygginger anses nødvendig av viktige samfunnsmessige hensyn, og andre mulige alternativer med mindre konsekvenser er utelukket, bør nedbygging erstattes med restaurering av tilsvarende annet areal ut fra prinsipper om areal- og naturnøytralitet.

Naturvernforbundet er opptatt av betydningen friluftslivet har for den psykiske og fysiske folkehelsen. Gjennom naturgleden i friluftslivet styrkes også forståelsen for å ta vare på naturmangfoldet. Vi har merket oss at DNT Tønsberg og omegn i sin høringsuttalelse skriver bl.a.:

”Trafostasjonene som er planlagt på Gulliåsen vil ødelegge et svært viktig friluftsområde. Den delen som er planlagt i LNF område vil sperre en mye brukt sti som er skilta og merka tursti i regi av DNT.”

DNT ber om at det i ”de endelige vilkårene for utbyggingen av Tønsberg trafo (Statnett) og Gulliåsen trafo (Lede) må det legges inn at utbyggerne skal, i samråd med Tønsberg kommune, DNT Tønsberg og omegn og eventuelt andre parter, legge til rette for og dekke kostnadene for ny opparbeidelse av alternativ stitrassé vest for Ødegården i området Svartåsen – Storås, dvs inngå avtale med grunneiere, nødvendig stirydding, merking og skilting.»

Naturvernforbundet vil spesielt be om

- at det blir vurdert andre måter å håndtere overskuddsmasser på enn deponi i den foreslåtte lokaliteten med stor naturverdi, i et LNF-område.
- at Gulliåsen transformatorstasjon blir plassert utenfor LNF-område.
- at det vurderes muligheten for å spare større deler av Eikebergmyra. - at man i anleggsfasen forsikrer seg om at man ikke ødelegger reir eller forstyrrer hekkende fugl, jf. naturmangfoldsrapporten kapittel 3.3.4.
- at kravet fra DNT Tønsberg og omegn i deres høringsuttalelse, sitert ovenfor, blir fulgt opp.
- at alle avbøtende tiltak nevnt i naturmangfoldsrapporten kap. 7 blir fulgt, som et minimum

Svar:

Deponi:

Se kapittel 1Deponi.

Friluftsliv:

Se kapittel 6 Friluftsliv (tursti).

Naturmangfold:

For generelt svar om naturmangfold, se kapittel 4 Naturmangfold og LNF. Utfyllende svar om støyende arbeid, se under:

Statnett og Lede vil påpeke at vilkår om stans av støyende arbeider i hekkeperioden for fugl i Gulliåsen-området vil gi betydelig lenger byggetid. Vi er helt avhengige av å kunne ha kontinuerlig anleggsarbeider med sprengning, knusing og bruk av helikopter i dette området særlig gjennom vår- og sommerhalvåret som er den mest produktive tiden. Vi vil påpeke at sprengnings- og knusearbeider allerede har foregått i området for næringsparken (BK5) i flere år.

Tilleggskostnad for hvert år forlenget byggetid er estimert til flere hundre millioner for Tønsberg og Gulliåsen transformatorstasjoner. Kostnaden er basert på ett år forlenget prosjektteam og entreprenørs rigg- og driftskostnader, samt forventet tillegg for mobilisering og demobilisering av anleggsmaskiner. Det kan også bli vanskelig å skaffe en entreprenør til et slikt arbeid med stor uforutsigbarhet og usikkerhet knyttet til stopp og start.

Utsatt ferdigstillelse av Tønsberg transformatorstasjon vil utsette spenningsoppgradering til 420 kV og økning av overføringskapasiteten mellom NO1 og NO2 som kan utjevne prisene. En slik forsinkelse vil bl.a. ha stor betydning for videreutvikling av næringslivet i området, og ikke minst for forsyningssikkerheten i området (beredskap).
Utover konsekvenser nevnt over, vil utvidet anleggsperiode også ha negativ påvirkning på interessenter i området. Bebyggelse, beboere, grunneiere, jordbruksinteresser, og brukere av området vil oppleve anleggsarbeid over en lengre og usammenhengende periode enn hva det i dag er planlagt for. Selv om Statnett og Lede har forståelse for at det skal tas hensyn til hekkende fugl og naturmangfold, kan vi ikke akseptere vilkår som vil begrense vår mulighet til å gjennomføre prosjektet på en kostnadseffektiv måte

9. Tønsberg triatlonklubb (20.10.2025)

Klubben ønsker å fortelle dere om våre aktiviteter i området som utbyggingen vil påvirke. Vi har arrangert "7-fjells-tur", en løpe/tur-konkurranse over Undrums-toppene i 20 år, siste lørdag i oktober hvert år. I de siste årene har det deltatt 5-600 deltagere og mesteparten av overskuddet har gått til veldedige formål som Pusterommet på SIV og Kirkens Bymisjon. Vi ser av deres kart at noe av dagens løype vil bli borte, og mener at dere må etablere stiene utenom deres byggeplass og kortslutte de eksisterende stiene/løypene foran og bak. Også i bygge-perioden. Vi har hatt kontakt med DNT Vestfold og støtter deres hørings-uttalelse, se vedlegg. Vi ønsker oss den grønne ruten som DNT foreslår. Oversender vårt løype-kart, fil fra DNT og gpx-fil av vår løype i stevnet "7-fjell-turen".

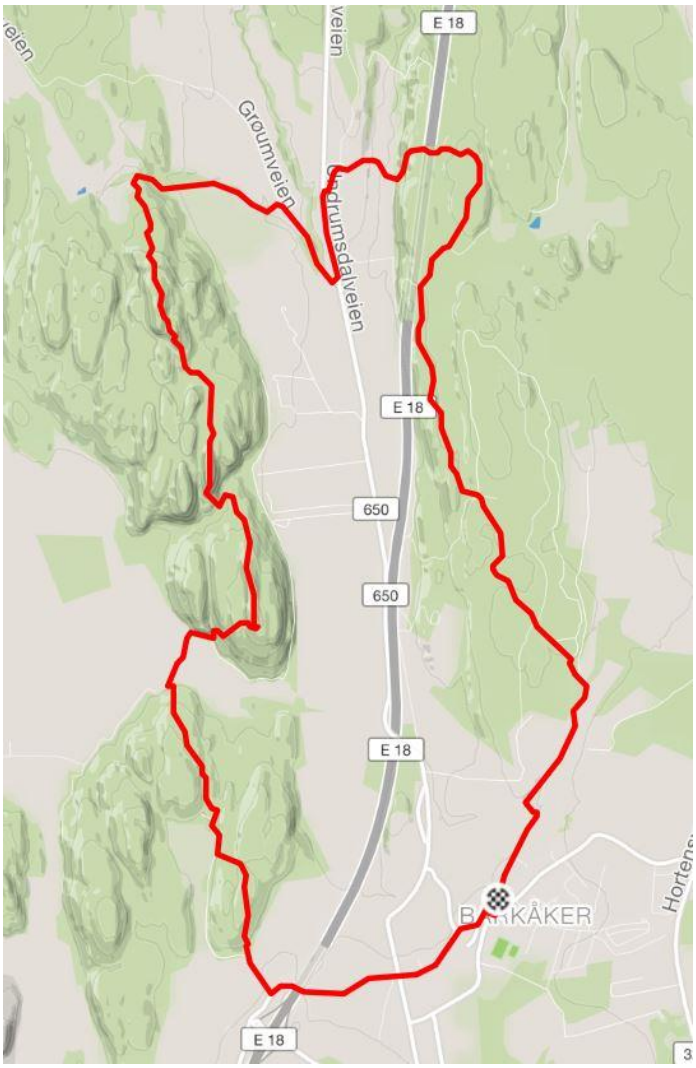

Svar:

Friluftsliv:

Se kapittel 6 Friluftsliv (tursti).

10. DNT Tønsberg og omegn (20.11.2025)

Friluftsliv

Vi merker oss at området i Gulliåsen, hvor transformatorstasjonene planlegges bygget, er regulert til fremtidig næringsareal i ny kommuneplan som ble vedtatt i 2024 og som gjelder for perioden 2023-2035. Det opplyses også at bl.a. DNT Tønsberg og Omegn er kontaktet for å få informasjon om kjente verdier i området. Trafostasjonene som er planlagt på Gulliåsen vil ødelegge et svært viktig friluftsområde. Den delen som er planlagt i LNF område vil sperre en mye brukt sti som er skilta og merka tursti i regi av DNT.

Tiltaket vil også påvirke omkringliggende friluftsområder negativt, da de visuelle kvalitetene og naturopplevelsen i områdene rundt vil endres. I Konsesjonssøknadene til Statnett og Lede står det at hensynet til friluftsaktivitet i området er vurdert. I de to konsesjonssøknadene er dette vurdert tilnærmet likt, men i Lede sin konsesjonssøknad står det at «det ikke foreligger planer for merking ytterligere tilrettelegging for friluftsliv i området. Det er ikke registrert turstier for området, heller ikke i ut.no og skisporet.no, samt Tønsberg kommune sine nettsider «turstier, ridestier og padling».

Som nevnt tidligere er det en merket tursti som går gjennom området. Kartgrunnlaget viser imidlertid at det går en rekke stier gjennom området, noe som vi kan bekrefte gjennom en grundig befaring i området. Den merka stien ligger også inne på UT.no og at dette er en skilta og merka rute som bl.a. går til Signalen.

Som følge av dette mener DNT Tønsberg og Omegn at plasseringen av trafostasjonen i stor grad påvirker friluftsområder og som i praksis vil avskjære den eksisterende turstien i området.

For å begrense skadevirkningene mener vi at det må på plass en alternativ stitrassé for å redusere de negative virkningene av trafostasjonene.

Vi merker oss at det i søknaden foreslås å legge om stien. Vi har som nevnt gjennomført befaring i området samt vurdert informasjon fra kartene som er lagt inn i søknaden. Vi ser at den foreslåtte stien vil ligge i et område avsatt til næringsformål. Av den grunn mener vi at dette blir en for kortsiktig løsning og at det derfor må finnes en alternativ løsning som sikrer at stien legges utenfor det området som er avsatt til næringsformål.

Vi er kjent med at i den delen av området som er regulert, er turveien gjennom Rastadkleiva sikra gjennom følgende bestemmelse:

Eksisterende turvei Rastadkleiva, som er en gammel kjerrevei registrert som nyere tids kulturminne (ferdsel). Veien skal opprettholdes og tillates ikke fjernet.

I overnevnte befaring i området har vi også vurdert turveien Rastadkleiva, men også andre alternativer som mot Svartåsen og åsryggen nordover. Ved å legge turveien til dette området bidrar en til en permanent løsning samt bidrar til at overnevnte ferdselsvei blir bedre kjent.

Natur

Vi merker oss at i henhold til Miljødirektoratets veileder M-1941 er tiltaket vurdert til å ha stor negativ konsekvens for naturmangfoldet, og noe negativ konsekvens for vannmiljøet. Den samlede konsekvensen er stor negativ, særlig grunnet forringelse av naturtyper med svært stor verdi.

Nedbygging av grønne areal og oppsplitting av sammenhengende naturområder fører til landskapsendringer, redusert naturmangfold og dårligere mulighet for gode naturopplevelser. Etter å ha gjennomgått teksten i konsesjonssøknaden, mener vi at det igjen er naturen som er taperen. Den planlagte trafostasjonen og planlagt ledningsnett bidrar til en bit for bit nedbygging, som igjen bidrar til tap av naturopplevelser.

Forslag til tiltak

I de endelige vilkårene for utbyggingen av Tønsberg trafo (Statnett) og Gulliåsen trafo (Lede) må det legges inn at utbyggerne skal, i samråd med Tønsberg kommune, DNT Tønsberg og Omegn og eventuelt andre parter, legge til rette for og dekke kostnadene for ny opparbeidelse av alternativ stitrassé vest for Ødegården i området Svartåsen – Storås, dvs inngå avtale med grunneiere, nødvendig stirydding, merking og skilting.

Svar:

Friluftsliv:

Se kapittel 6 Friluftsliv (tursti).

11. Oseberg Skilag (20.11.2025)

På vegne av Oseberg Skilag ønsker jeg å fremlegge kommentarer vedrørende temaet tursti i forbindelse med ny reguleringsplan for industriområdet i Gulliåsen. Høringsforslaget om transformatorstasjon er ikke direkte relatert til reguleringsplanen, men innledningsvis vil jeg benytte tilsvarende argumentasjon som da reguleringsplanen for området var på høring. De samme momentene er relevante for uttalelsen omkring transformatorstasjoner, da plasseringen hovedsakelig vil være innenfor det aktuelle området.

Kort oppsummering av det reguleringsplan sier om tursti:

> Rådmannen sier i sin vurdering, med overskrift Konsekvenser for folkehelse, følgende: «Dagsturområdet ved Ødegården vil bli direkte berørt av en utbygging. De omkringliggende åsryggene og tilhørende stiadkomster blir likevel relativt godt bevart. Det legges til rette for gangadkomster gjennom området ...»
>
> Bestemmelser for detaljregulering sier følgende: «§ 6.1 Turvei (GT) Eksisterende turvei Rastadkleiva, som er en gammel kjerrevei registrert som nyere tids kulturminne (ferdsel) på kommunens temakart.»
>
> Uten at det gir noen føringer for å bevare de fine turområdene som blir ødelagt, skrives følgende setning flere ganger i bestemmelsene: «Dagsturområdet ved Ødegården vil bli direkte berørt av en utbygging.»

Med utvidelse av område i nordøst (Lede trafo stasjon), vil ikke lenger åsryggene rundt industri og trafo beholdes. Det er risiko for at Oseberg Skilags treningsterreng blir utilgjengelig.

Oseberg Skilag har siden 1980 benytte terrengløypen Åsane for barmarkstrening fra april til nærmere jul. På snøfattige vintere har løype blitt benyttet også på vinterstid. De siste 25 årene har start og stopp vært på pendlerparkering ved E18 på Gulli/Nauen. De to første toppene av løypa finnes i Gulliåsen. Videre går løypa over 4 av Undrumsåsene, der den siste er Signalen, høyeste punkt i gamle Tønsberg kommune. Derfra fortsetter den opprinnelige løypa nordover til Holt Gård, østover og over tunnel lukking av E18, og følger Brekkeskogen tilbake til Barkåker. Deretter tilbake til Gulli. Siste 15 år løpes det normalt fra pendlerparkering over Gulliåsen og Undrumsåsene til Signalen, Holt gård eller «Bøkeskogen» i Undrumsdal Der snur løperne og løper tilbake. Med forskjellige vendepunkter i forhold til kondisjon, tillater det at familier med barn i forskjellige alder/form og foreldre i forskjellig form, alle kan løpe og komme tilbake til start omtrent samtidig. Effektivt for å få størst mulig aktivitet i en travel hverdag.

For langrennsløpere i flere generasjoner er «Åsane» selve styrkeprøven og gode barndomsminner. Løypa gir mulighet til terrengløp i ordentlig skog, enkel fjellklatring, og toppturer i fantastisk natur bare 10 minutters kjøring fra Tønsberg sentrum. For Oseberg Skilag er «Åsane» en sentral del av klubben og vår treningsarena.

Før Oseberg Skilag, ble løypa benyttet av store skøyteløpere som Fred Anton Maier med flere. Løypa har også vært en sentral del når team Aukland har arrangert sommerskiskole i Tønsberg. Skiløpere som Marit Bjørgen, Therese Johaug, Petter Northug, og veldig mange kjente og mindre kjente skiløpere har blitt kjent med denne siden av Tønsberg. Løypa har også blitt benyttet mye av tidenes beste Oseberg løpere som; Espen Bjervig, Axel Rosenvinge, Eirik Mysen, Anders, Jørgen og Fredrik Aukland.

Løypetrase i område for trafo stasjoner og industri.

I alle år har løypen gått inn i Gulliåsen fra Gulli langs eksisterende grusvei inn i byggeområdet. Løypen går deretter opp til sydøstre topp på Gulliåsen. Raskt etter det går løypen inn i område der Statnett trafo skal plasseres. Løype går videre mot Rasta, i gangbro over Rastaelva, og til søndre Undrumsås/Flatåsen.

For Oseberg Skilag er konsesjonssøknaden en svært uheldig forringelse av løypa, først ved å krysse industriområde, så ved at en bred inngjerdet trafo stasjon som sperrer videre tilkomst. Hvis lagringsområde i byggeperiode også skal inngjerdes blir det få mulige traseer igjen. Små barn kan ikke løpe gjennom travel anleggstrafikk. Før utbyggingen av industriområde startet, gikk traseen i skog og terreng hele veien.

Vi ber om at ber vi om at det legges til rette for turløype som kan erstatte dagens trase, helst utenfor byggeområdet.

Svar:

Friluftsliv:

Se kapittel 6 Friluftsliv (tursti).

12. Vestfold bondelag (21.11.2025)

Kan ikke se at uttalelsen omfatter Tønsberg og Gulliåsen transformatorstasjoner.

13. RELOG (21.11.2025)

Relog AS er grunneier av eiendommen gnr. 8 bnr. 10 i Tønsberg kommune gjennom selskapet Ødegården Næringspark AS. Eiendommen er blant annet regulert til kombinert bebyggelse og anlegg (BK1-BK4), samt deler av den offentlige adkomstvegen som går gjennom næringsparken og inn til konsesjonsområdene.

1. **Overvann**

Gjeldende reguleringsplan (PlanID 3803 20160140) stiller strenge krav til håndtering av overvann og bekkeløp. Det er i konsesjonssøknadene lagt opp til lokal håndtering av overvann, og at dette skal vurderes nærmere i detaljprosjekteringen.

Vi vil understreke viktigheten av at fordrøyningen av overvann og bekkeløp i området ses i sammenheng, og at vi og andre grunneiere innenfor reguleringsplanen involveres i dette arbeidet.

2. **Massedeponi**

I konsesjonssøknadene framgår det at massene som er planlagt deponert på dyrkamark i hovedsak består av leirlige og sandige masser. Disse massene, eller deler av massene, kan trolig brukes som fyllmasse, til terrengheving og terrengtilpasning innenfor reguleringsplanen. Statnett og Lede virker imidlertid å ha forkastet å bruke massene innenfor reguleringsplanen, på grunn av setningsfare.

Unntaket i plan- og bygningsloven § 1-3 andre ledd gjelder for «anlegg». I merknadene til bestemmelsen framgår det at begrepet omfatter tiltak «[..] som er nødvendig for de elektriske anleggenes funksjon, bygging, drift eller adkomst», jf. Ot.prp.nr. 32 (2007-2008) (min utheving).

Vi kan ikke se at det er nødvendig å flytte alle massene ut av reguleringsområdet, og benytte dyrka mark til dette formålet. Vi ber må denne bakgrunn om at massene gjenbrukes innenfor reguleringsområdet så langt det mulig, og viser til at massebehandling i strid med dette prinsippet ikke er vernet fra behandling etter plan- og bygningslovens bestemmelser, da nødvendighetskravet ikke vil være oppfylt.

3. **Adkomstvei**

Adkomstveien bør følge krav og prinsipper i reguleringsplanen, da vi ikke ønsker å komme i en framtidig situasjon hvor utbyggingen av transformatorstasjonene har fordyret eller vanskeliggjort ferdigstillelse av adkomstvegen iht. reguleringsplanen.

4. **Avslutning**

Relog AS er positive til den planlagte utbyggingen av transformatorstasjonen. Det er mange hensyn som må ivaretas i området, da reguleringsplanen vil bli gjennomført samtidig eller etter at transformatorstasjonene er gjennomført.

For å kunne ivareta disse hensynene ser vi frem til tett dialog og forhandlinger om minnelige løsninger.

Svar:

Deponi:

Se kapittel 1 Deponi.

Naturfare (erosjon og avrenning):

Se kapittel 5 Naturfare (erosjon og avrenning).

Grunneierforhold/erstatning:

Statnett og Lede har behov for å benytte dagens vei i anleggsperioden og fremtidig offentlig vei som permanent adkomstvei til stasjonsområdene. Dersom offentlig vei ikke blir bygget, vil adkomstveien være via eksisterende private vei. Statnett og Lede er ikke forpliktet å oppfylle rekkefølgekravene i reguleringsplanen for Ødegården næringsområde. Utbyggingen av transformatorstasjonene bør ikke fordyre eller vanskeliggjøre opparbeidelse av den regulerte adkomstveien, men det kan medføre en utsettelse. Det er planlagt å utvide dagens vei til dobbel bredde, i anleggsperioden.

Statnett og Lede ser frem til dialog og samarbeid, og det er et mål om å oppnå minnelige avtaler.

14. Barkåker velforening (23.11.2025)

Uttalelsene til konsesjonssøknad Tønsberg og Gulliåsen transformatorstasjoner

Barkåker velforening ønsker å knytte noen kommentarer til Statnett SF og Lede AS sin konsesjonssøknad for transformatorstasjoner i Gulliåsen vest for Barkåker. Stasjonene vil bli liggende nær Barkåker og vil være tydelig eksponert mot bebyggelsen på Barkåker.

Gulliåsen er turområde for mange, også for befolkningen på Barkåker. Det er etablert en tursti over Gulliåsen og Undrumsåsene til Signalen som har blitt stadig mer populær både for tur, trening og konkurranse. Etablering av transformatorstasjonen vil stenge turtraseen. Det er velforeningens forventning at utbyggerne i god tid før utbyggingen starter, og i samråd med brukerne, bidrar til å etablere en ny tursti som knytter sammen forbindelsen mellom nord og sør. Ny tursti må legges på en slik måte at den har attraktivitet, hvor man kan ha naturopplevelser og ikke og må bevege seg tett inn mot trafostasjonen. Trolig bør en slik framtidig trase etableres vest for næringsområdet og transformatorstasjonene.

Løsningen som foreslås for deponering av overskuddsmasser innebærer naturinngrep langt ut over det som går med til selve transformatorstasjonene. Dette vil bidra til ytterligere forringing av friluftsområdet Gulli-/Fadumåsen. Vi har forstått at Tønsberg kommune i sin uttalelse til saken vil poengtere at konsesjonssøkerne må belyse flere alternativer for deponering av masser som i mindre grad øker belastningen på friluftsområdene og naturen. Barkåker velforening slutter seg til dette synspunktet og ønsker at det utredes alternative løsninger.

Det er viktig at landskapsvirkninger av tiltaket blir godt illustrert og belyst. Standpunkt for illustrasjonene bør i første rekke velges ut fra hvor folk faktisk bor og lever. Barkåker er et tettsted med sentrum som ligger med direkte utsyn mot denne delen av Gulliåsen. Det er sannsynlig at trafoanleggene vil bli svært synlig og gi et negativt visuelt inntrykk fra Barkåker sentrum og områdene i nærheten. Dette må derfor være viktig standpunkt for illustrasjoner som da også kan være et viktig grunnlag for tillatte høyder og rimelige krav om avbøtende tiltak for å skjerme anleggene.

Svar:

Deponi:

Se kapittel 1 Deponi.

Friluftsliv:

Se kapittel 6 Friluftsliv (tursti).

Visuelle virkninger:

Se kapittel 2 Visuelle virkninger og Landskap.

15. Gulli Næringstomter AS

1. Eiendomsrettslig og avtalemessig posisjon

GNT er hjemmelshaver til eiendom 8/63 og 8/65, samt innehaver av en gyldig opsjonsavtale som omfatter den aktuelle tomten Statnett foreslår benyttet. Opsjonstomten inngår i vår kortsiktig og langsiktige næringsutviklingsstrategi og er en integrert del av et planlagt sammenhengende næringsområde.

En bruk av tomten til transformatorstasjon vil innebære en vesentlig innskrenking av både eiendomsretten og avtalefestede rettigheter, hvilket utløser krav om særskilt vurdering av forholdet til ekspropriasjon, erstatningsrett og forholdsmessighet.

2. Vesentlig forringelse av utviklingspotensialet

Plasseringen Statnett foreslår innebærer en betydelig og direkte verdireduksjon av næringsarealene, både for nåværende tomt og opsjonstomten. Tiltaket vil:

- Eliminere muligheten for planlagt næringsutvikling i tråd med gjeldende og forventede reguleringsformål.
- Påføre området permanente visuelle, tekniske og sikkerhetsmessige begrensninger som gjør arealet mindre egnet for næringsmessig aktivitet.
- Medføre en faktisk og omsetningsmessig verdiforringelse som etter sin art utløser erstatningsrettslige konsekvenser.

Dette er forhold som etter vår vurdering ikke er forsvarlig behandlet i Statnetts foreliggende utredningsgrunnlag.

3. Massehåndtering – betydelige økonomiske og praktiske konsekvenser

Vi registrerer at tiltaket til Statnett har en massebalanse. Noe som gjør at vi blir sittende igjen med om lag 400 000 tonn stein og 40 000 m3 fyllmasser (jord og leire). Disse massene skulle benyttes på det arealet Statnett planlegger Trafoen på. Nå må massene fjernes ut av området for at vår tomt kan realiseres, med betydelig forsinkelse. Dette er både ekstremt kostnadsdrivende for oss, og lite hensiktsmessig med tanke på miljøet og omgivelsene.

Konsekvensene er store:

- Kostnadene for fjerning/transport/deponi av slike masser er betydelige og helt uforholdsmessige å pålegge en grunneier/opsjonshaver.
- Masse problematikken vår vil forsinke og i realiteten kunne hindre videre utvikling. De planene vi har hatt for våre arealer samt opsjons arealer vil ikke kunne bli realisert og vi blir sittende igjen med et stort problem.

Etter vår vurdering faller både årsakssammenheng, påregnelighet og rimelighet slik at kostnadsansvaret for massehåndteringen, tap at omsetelig areal og forsinkelser fullt ut må tilfalle Statnett.

4. Krav til bruk av masser

Dersom Statnett-Lede opprettholder den foreslåtte plasseringen krever vi at følgende forhold vurderes og tydeliggjøres:

1. Entreprenør blir pålagt å benytte steinmasser og knuste masser fra vår tomt BK5.
2. Statnett tar all håndtering av løsmasser fra våre arealer til eget deponi.
3. All matjord på området skal benyttes som topp lag på det planlagte deponiet.

Vi ber om at våre innspill innarbeides i det videre planarbeidet og står til disposisjon for møte og dialog.

Svar:

Deponi:

Se kapittel 1 Deponi.

Ekspropriasjon og erstatning

Store deler av Tønsberg transformatorstasjon er planlagt bygget på eiendom gnr. 8 bnr. 62 i Tønsberg kommune. Mesteparten av dette arealet er regulert til kombinert bebyggelse og anlegg i reguleringsplan

«Ødegården næringsområde» med planID 20160140. Det berørte arealet ligger i feltet benevnt «BK1». Det planlagte ervervet fra gnr. 8 bnr. 62 er på ca. 47 000 m2. Av dette er cirka 38 000 m2 regulert til utbyggingsformål. Det øvrige arealet som erverves fra denne eiendommen er regulert til annen veigrunn – grøntareal (men ikke langs regulert vei). I tillegg er det planlagt et midlertidig riggområde for Statnett og Lede på størsteparten av BK1-arealet. Se Vedlegg 4.

Bygging av Tønsberg transformatorstasjon vil påvirke utbyggingsmulighetene på felt «BK1». Statnett og Lede har behov for å erverve omtrent to tredjedeler av BK1-feltet, og nær alt det øvrige av BK1 vil bli brukt som riggområde i byggefasen. Under kraftledningene vil det være en byggeforbudssone og Statnett og Lede vil kunne beregne elektromagnetiske felt ift bygg som planlegges nærme denne sonen. Rundt gjerdet til transformatorstasjonene vi det være en inspeksjonstrase på noen meter, men ellers ingen begrensninger for å etablere nye bygg utenfor våre arealer.

Innsender retter krav om særskilt vurdering av forholdet til ekspropriasjon, erstatningsrett og forholdsmessighet. De mener at de konsekvensene tiltaket får for dem ikke er forsvarlig behandlet i Statnetts utredningsunderlag.

Vilkåret for ekspropriasjon er at inngrepet tvilløst er til mer nytte enn ulempe, eller "tvillaust er til meir gagn enn skade", slik det står i oreigningslova § 2 annet ledd. Det er den samfunnsmessige betydningen av tiltaket som skal være mer til "gagn enn skade". Gulliåsen næringstomter har redegjort for deres syn på hva skaden vil utgjøre. Nytten for samfunnet ved utbygging av to nye transformatorstasjoner i regionalnettet og transmisjonsnettet går frem av konsesjonssøknadene. Statnett og Lede har vurdert flere ulike plasseringer og det har vært lagt vekt på nærhet til dagens ledninger, behov for ledningsomlegging, grunnforhold og anleggets miljøpåvirkning. På Gulliåsen er det nærhet til eksisterende ledninger, samt Ledes ledninger i underliggende nett og plasseringen oppfyller kravene til sikkerhetsklasse for flom og skred, og det er gode grunnforhold. Det er videre vektlagt det faktum at arealinngrepet vil skje i et område hvor det allerede er planlagt utbygging.

Den som avstår grunn og rettigheter har krav på full erstatning. Grunneier skal ha erstatning for avståelse av eiendom og for skade og ulemper på gjenværende eiendom. Hvordan dette skal utmåles er regulert i vederlagsloven. Erstatningsutmålingen bygger på ekspropriasjonsrettslige prinsipper og gjeldende rettspraksis. Det at grunneier skal få erstatning for sitt økonomiske tap påvirker ikke interesseavveiningen.

16. Jordvern Vestfold (21.11.2025)

Kan ikke se at uttalelsene omfatter innspill på Tønsberg eller Gulliåsen transformatorstasjoner.

Privatpersoner

17. Torbjørn Våge (20.11.2025)

Bakgrunn

Vi driver landbruksvirksomhet (korn, frø, belgvekster og slaktekylling) på gårdsnummer 10/1, 8/7, 51/110, 51/279 og leier jorden på gårdsnummer 10/3 og 11/1 (se kart under). Til sammen driver vi ca. 750 dekar jord, 3 kyllinghus (full konsesjon med saktevoksende kylling) og ca. 300 dekar skog i tillegg til noe leiekjøring (landbruk).

Vi blir direkte berørt på følgende punkter:

- Etableringen av transformatorstasjonene på eiendom avsatt til næring (GNR/BNR 8/7)
- Etablering av deponi på annen del av vår eiendom (GNR/BNR 10/1)
- Etableringen av permanent anleggsvei over dyrket mark (GNR/BNR 10/3)
- Økt mengde overvann både fra anleggsområde/trafo-område og fra deponi 5. Tap av skogareal - mulighet for makeskifte.

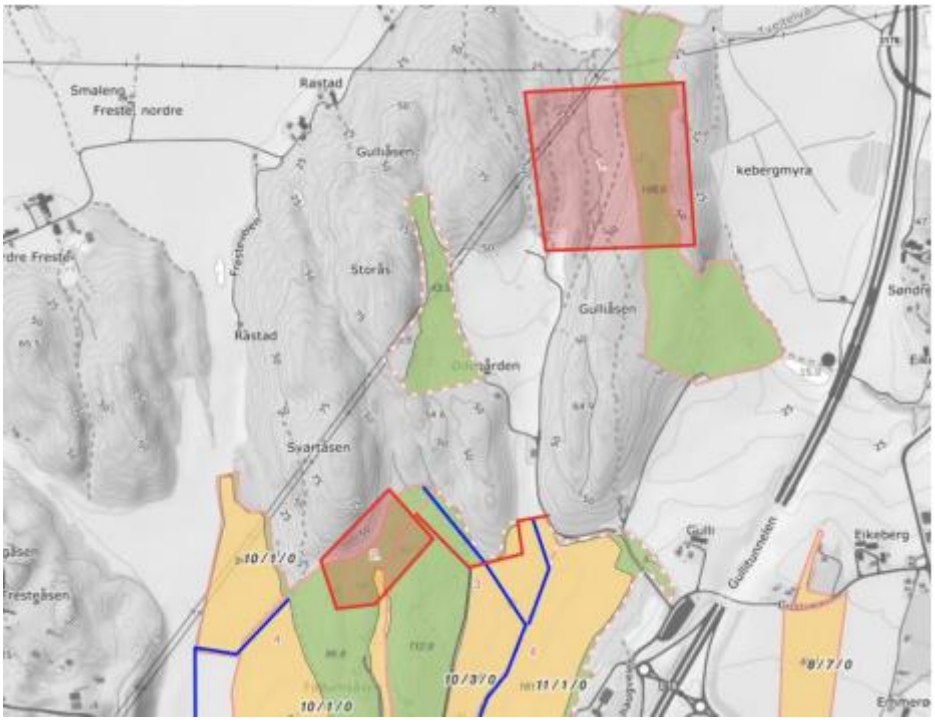

1. Etablering av transformatorstasjon på eiendom avsatt til næring

Området innenfor GNR/BNR 8/7 der trafo-stasjonene er planlagt er i kommuneplanen avsatt til næring. Øvrige deler av Ødegården ble nylig regulert til næring, og dette ville vært en naturlig utvidelse av dette næringsområdet. Området ligger godt til rette for næring med nærhet til E18 og Tønsberg. Vårt ønske var ved å utvikle området til næring, å kunne finansiere nødvendigeinvesteringer for å utvikle landbruksvirksomheten vår (kjøp av tilleggsjord og bygging av kyllinghus). Dette er forøvrig i tråd med gjeldende skatteregler for landbruket som legger til rette for reinvestering i landbruk ved salg av eiendom.Det ble derfor inngått en opsjonsavtale med en eiendomsutvikler som var klar til å starte en reguleringsprosess. Etableringen av transformatorstasjonene vil legge beslag på hele området som er avsatt til næring innenfor vår eiendom og dermed hindre utviklingen av landbruksvirksomheten vår. Vi ønsker å belyse at påregnelig bruk av området ikke vil være LNF, men vil være næring. Og at næringsutvikling innenfor området, inkludert det som allerede er regulert til næring, er viktig for kommunens interesser.

Etableringen av transformatorstasjonen tar, forståelig nok, lite hensyn til eiendomsgrenser. Dette vil medføre at vi får en lite gunstig oppsplitting av eiendommen. Det kan se ut til at vi blir stående igjen med en liten parsell i nord som vi ikke vil ha tilgang til fra driftssenteret vårt. Vi mener at de gjenværende

skogparsellene skal kunne drives på en rasjonell måte (mtp. Ungskogpleie, hogst, rydding og rensing av bekker etc.). Den beste løsningen, slik vi ser det, er at Statnett og Lede kjøper også den lille parsellen i nord på samme ovennevnte premisser.

2. Etablering av deponi på annen del av vår eiendom (gnr./bnr. 10/1)

I konsesjonssøknaden kom det frem at det planlegges et deponi på vår eiendom ca. 1 km unna trafo-området i luftlinje. Dette var svært overraskende for oss, da vi ikke kunne se hensikten med å plassere et deponi på en ellers uberørt del av skogen langt unna anleggsområdet. Iom. den lange avstanden vil det også bli nødvendig med en permanent anleggsvei over dyrket mark noe som også vil påvirke landbruksvirksomheten vår (mer om dette i neste punkt).

Slik vi ser det er naturområdene i denne delen av Tønsberg hardt presset fra alle kanter. I syd har kommunen tillatt bygging av næringsområde på fulldyrket mark, ca. 100 da, ved Åskollen. I vest ligger Freste pukkverk som legger beslag på hele fresteåsen. I nord ligger ødegården næringsområdet som er nylig regulert, og i vest skjærer E18 seg gjennom landskapet fra nord til syd. Det er derfor svært viktig å ta vare på de små sammenhengende naturområdene vi har igjen i denne delen av kommunen. Deponiet vil legge seg som en barriere og dele opp et sammenhengende naturområde og hindre ferdsel for mennesker og dyr fra nord til sør. Slik vi ser det ville en mye bedre lokasjon av deponiet vært direkte nord for trafo-området, på området omtalt i ovenstående punkt. På dette området vil naturen uansett bli berørt med fyllinger og linjer, og vil derfor egne seg bedre til deponi-område enn å ta i bruk et ellers uberørt naturområde.

Om deponiet likevel skal beholde gitt plassering er det vårt ønske at deponiet opparbeides til dyrket mark. Ifm. reguleringen av Ødegården ble det utarbeidet en matjordplan som sier at ca. 20 000 m3 med matjord skal flyttes fra næringsområdet. Dette ligger rett inntil planlagt deponi. For landbruket ville det vært en god løsning å legge matjorden fra Ødegården på deponiet og opparbeide området til dyrket mark. Dette ville også medført langt mindre/kortere transport enn det den opprinnelige matjordplanen la opp til.

3. Etablering av permanent anleggsvei over dyrket mark (gnr./bnr. 10/3)

Ifm. Etableringen av deponiet i skogen vår på eiendom 10/1 er det planlagt etablering av en permanent anleggsvei over dyrket mark på 10/3 som vi driver. Det er åpenbart at NVE bør være kritisk til nødvendigheten av å legge beslag på dyrket mark for en anleggsvei. Anleggsveien vil nødvendigvis legges på en slik måte at den avskjærer av en del av jordet som da ikke blir driveverdig. Dvs. at det er et større areal enn kun det veien opptar som vil gå ut av produksjon. Vi har, sammen med grunneier, vært i møte med Statnett og Lede og presentert ulike alternativer som ikke vil berøre dyrket mark. Det er en eksisterende skogvei som går direkte fra ødegården og til området for massedeponiet. Vi mener at det ville vært en mye bedre løsning å oppgradere denne eksisterende skogveien, enn å legge en ny anleggsvei på dyrket mark.

4. Økt mengde overvann både fra anleggsområde/trafo-område og deponi

Allerede i dag har vi store problemer med overvann i området som påvirker landbruket. Veier ødelegges og jorden langs bekkene eroderes bort når vi opplever store nedbørsmengder som senest nå i høst. RMK (regionale miljøkrav) som ble innført i år, slutter seg til mangfoldige strenge krav og forskrifter pålagt landbruket for å forhindre erosjon og avrenning til vassdrag og ut i Oslo-fjorden. Dette påvirker oss i landbruksnæringen i stor grad og fører til nedgang i produksjon og lønnsomhet. Det er derfor svært viktig for oss at også andre aktører, og spesielt statlige aktører, bidrar like mye.

Det er uungåelig at utbyggingen vil medføre økt mengde overvann og mindre fordrøyning av overvannet ut til bekker og elver. Anlegget og deponiet vil påvirke allerede underdimensjonerte hydrotekniske anlegg i nord, vest og sør. Vi ber om at kommunen belyser dette i sin høringsuttalelse og at det legges krav til grundig utredning og tiltak for fordrøyning av overvann slik at forholdene ikke forverres, og helst blir bedre enn slik det var. Dette må også sees i sammenheng med næringsområdet i Ødegården, der overvann var en viktig del av reguleringen.

5. Tap av skogsareal – mulig makeskifte (gnr./bnr. 8/61 og 8/60)

Vi kommer til å miste totalt (anlegg + deponi) ca. 90 dekar skog. Vedproduksjon er en viktig del av gårdsbruket. Vi planlegger også et flisfyringsanlegg som skal erstatte dagens gassbrennere i gårdens 3

kyllinghus. Dette vil kreve en del massevirke – dvs. at skogarealet vårt er verdifult for driften. Når Ødegården ble regulert fra NLF til næring og tomtene ble oppdelt og solgt, ble det igjen to små skogteiger som fortsatt er NLF. Dette gjelder skogteigene med gårds- og bruksnummer 8/61 ca. 27 dekar og 8/60 ca. 7 dekar. Eieren av disse, som tidligere bodde på gården Ødegården som nå har blitt næringsområde, bor ikke i kommunen og driver ikke landbruk. Det er heller ingen naturlig adkomst til skogteigene. Dette sammen med teigenes størrelse gjør de ikke drivverdige som skogeiendommer. Teigene ligger inntil og i nærheten av vår skog. Det vil derfor kunne være en god løsning at man gjennomførte et makeskifte der Statnett/Lede kjøper skogteigene av dagens grunneier og at de blir gitt til oss som en kompensasjon for det skogarealet vi mister. Dette kunne også vært sett i sammenheng med pkt. 1 siste avsnitt der vi blir sittende igjen med en liten skogteig i nord på eiendommen 8/7 som vi mener Statnett/Lede skal kjøpe. Denne skogteigen kunne vært gitt til GNR/BNR 5/1 (som ligger inntil) som kompensasjon for noe av skogen de mister.

Svar:

Deponi:

Se kapittel 1 Deponi.

Grunnerverv

Grunneier har krav på full erstatning. Erstatningsutmålingen skal følge vederlagsloven og ekspropriasjonsrettslige prinsipper. Hva som anses som påregnelig fremtidig utnyttelse av eiendommen skal avgjøres særskilt i hvert enkelt tilfelle. Arealet ved gnr. 8 bnr. 7 er avsatt til fremtidig utbyggingsområde i gjeldende kommuneplan for Tønsberg kommune. Arealene består i dag av skog og utmark.

Det er riktig at det blir igjen to teiger nord for stasjonsområdene, øst og vest for planlagt høyspenttrasé. Det er fornuftig å se på løsninger som kan bøte på uheldig arrondering for landbruksdriften eller for eiendommenes utforming. Da må man se på alle berørte eiendommer under ett. Innspillet tas til etterretning, og dette vil håndteres i grunnervervsprosessen. Statnett og Lede skal ikke sitte igjen med areal som ikke anses nødvendig for deres drift, eller senere planlagte tiltak.

Naturfare (erosjon og avrenning):

Se kapittel 5 Naturfare (erosjon og avrenning).

18. Espen Fadum (gnr./bnr. 16/2), Henny Fadum (gnr./bnr. 15/1(\), Torbjørn Våge (gnr./bnr. 10/1), Christian Egeberg (gnr./bnr. 10/3)

Vi representerer fire grunneiere sør for planområdet med gårds- og landbruksareal. Vassdraget som tar imot overvann fra Gulliåsen har begrenset kapasitet, noe som fører til gjentatte flommer nedstrøms, spesielt under ekstremnedbør når naturlig fordrøyning ikke lenger fungerer. Flomveier har lenge skapt utfordringer, inkludert redusert dyrket mark, avlingsskader og stengt tilkomst til flere gårder, senest i oktober 2025.

Påvirkning av naturinngrep på flomsituasjonen

Flomsituasjonen har blitt betydelig forverret etter to inngrep i naturen, som begge har redusert den naturlige fordrøyningen, uten at dette har blitt kompensert med alternative løsninger for fordrøyning.

1. Etablering av permanent massedeponi i Ødegården etter E18-utbyggingen (GulliHelland) ca år 2000.
2. Fjerning av skog, fjerning av jordmasser og sprenging/fjerning av stein i forbindelse med uttak av stein fra industriområdet felt BK5 i Ødegården.

Overvannet når vassdraget raskere nå enn før, fordi forsinkende faktorer som skog, myr og åker er fjernet. Etter E18-utbyggingen har vi som grunneiere fått flere driftsproblemer. Områdene nær vassdraget er vanskelige å drive som jordbruksland. Denne merknaden gjelder strekningen fra Gulliåsen til Auli elva (ca. 300 meter nord for Åskollen).

Våre høringsuttalelser til utbyggingsplanene for Statnett og Lede er som følger:

1. Permanent massedeponi

Overflatevann fra området, inkludert de planlagte nye adkomstveiene, vil sannsynligvis føre til økt og raskere tilførsel av vann til vassdraget, ettersom naturens evne til å forsinke vannstrømmen reduseres. Det er åpen vannføring fra skogen til jordekanten, mens vassdraget deretter er lukket i omtrent 300–400 meter før det munner ut i en åpen bekk. Kapasiteten på rørene over jordet er begrenset, og ved kraftig nedbør kan vann fra skogen oversvømme jordene. Enhver økning i hastigheten på overvann som når jordekanten, vil øke hyppigheten og omfanget av flom. Vi anbefaler derfor etablering av fordrøyningsmagasin eller lignende tiltak for å sikre at vannmengde og -hastighet til vassdraget ikke overstiger dagens nivå.

2. Utbygging av transformatorstasjoner

Det meste av overvannet fra utbyggingen forventes å renne nordover og ikke påvirke oss. Hvis noe vann flyter mot sør, ber vi om beregninger og planlegging av nødvendige tiltak for vannforsinkelse. Vedlagt bilde og video fra flom oktober 2025. Denne flommen medførte ingen vesentlige skader. I tidligere større flommer har innkjørler blitt tatt fullstendig av flommen slik at det har vært nødvendig å bestille gravemaskin og nye masser for å bygge opp veien igjen.

Svar:

Deponi:

Se kapittel 1 Deponi.

Naturfare (erosjon og avrenning):

Se kapittel 5 Naturfare (erosjon og avrenning).

19. Christian Ekeberg (21.11.2025)

Som grunneier av gnr 10 bnr 3 i Tønsberg kommune, en landbrukseiendom med 160 daa dyrket mark og 140 daa skog, blir vi direkte berørt av prosjektene. Uttalelsene gjelder permanent massedeponi og tilhørende anleggsvei.

Trase for anleggsvei til massedeponi

Når Statnett og Lede plasserer sine trafostasjoner sammen med det eksisterende industriområdet, går mye natur i området tapt. Mange bruker dette området til rekreasjon som turgåing, soppsanking og bærplukking. For å bevare mest mulig natur bør all masse deponeres innenfor eller rett inn mot dagens plan- og konsesjonsområder, slik at ytterligere inngrep i skogen og nye anleggsveier unngås. Skogen er hjem for mye dyreliv, blant annet elg, hjort og rådyr, som vil få redusert tilgang til sine naturlige beiteområder. Massedeponiet vil også kunne hindre viltets vandringer i det lille som blir igjen av Gulliåsen, langs vestsiden fra nord til sør. Det bes derfor om at alternative plasseringer vurderes, slik at de legges innenfor eller helt inntil allerede berørte områder.

Anleggsvei til massedeponi

I møtet med Statnett og Sweco 28.06.2024 ble alternative veitraseer til massedeponi diskutert. Plassering sør for skogkanten gir økt synlighet og trafikk, noe som strider mot reguleringsplanens intensjon om å skjerme industriområdet og bevare natur og landbruksarealer. Intensjonen har vært at fjernvirkningene skal bli mindre. Flere alternativer er foreslått, inkludert en trasé fra nord (uten noen fjernvirkninger), samt en rett vestgående løsning fra der anleggsvei starter ved hovedvei til Ødegården. Se vedlagte møtereferat for detaljerte skisser og utdypede forklaring av alternative traseer. Ber om at utbygger vurderer alternativ trase i et mindre synlig område.

Prosjektet bør koordineres slik at byggingen av fordrøyningsmagasin i det regulerte området ved Ødegården næringsområde skjer samtidig med etableringen av anleggsveien. Rekkefølgebestemmelser i den nye reguleringsplanen krever at magasinet plasseres ved den sørlige grensen, nær foreslått trase for anleggsvei. Dersom alternativ trase fra nord ikke blir valgt, foreslås det å bygge en massiv steinfylling som både fungerer som vannbarriere fra fordrøyningsmagasin og med anleggsvei på toppen av steinfylling. Dette eliminerer behovet for omtrent tre meter nedkjøring fra Ødegårdenveien ned mot jordet. I tillegg kan stigningen i «Klokkerbakken» på motsatt side reduseres betydelig. Ved å sprenge ned/flate ut toppen av «Klokkerbakken» vil det bli en rett og fin anleggsvei som i minst mulig grad blir synlig fra syd, samtidig som den reduserer beslag av dyrket mark. Denne kombinerte løsningen er økonomisk fordelaktig for totalinvesteringen og gjør transport av masser enklere.

Avskjæringsrenner

Det bes om at anleggsvei bygges med riktig dimensjonerte avskjæringsrenner mellom vei og jord/skog. Overvann må ledes til eksiterende vassdrag. Viktig at vann fra vei ikke graver egne veier ut på tilhørende jorder og ødelegger avling.

Drenering av dyrket mark

Drenering av dyrket mark inkludert lukket bekkeløp under foreslåtte trase er ikke beregnet for helårs trafikk fra tungt anleggsutstyr. Ber om at utbygger kartlegger detalj plassering av alle drensgrøfter på jorde. Det finnes ikke digitale drens kart for dette område, men grunneier har gamle skisser, som kan deles med prosjektet på forespørsel. Det ligger grøfter inn til jordekanten ca for hver 10-15 meter, og samlegrødt langs jordekanten. Ettersom det kan bli vanskelig å finne grøftene, er et alternativ å grøfte jordene på nytt for utbyggers regning og prosjektledelse.

En dreneringskum ligger helt sør ved grensen mellom gnr. 10 bnr. 3 og planområdet for fordrøyningsmagasin, der terrenget er lavest. Her samles drenering fra jordet i sør før vannet går videre i lukket rør mot bekken. Prosjektet bes sikre at drenstankens funksjon opprettholdes.

Adkomst til anleggsvei fra Ødegården

Det har aldri vært vei for andre kjøretøy enn traktor over dyrket mark fra hovedveien til Ødegården og området for den foreslåtte anleggsveien. Den nye veien vil koble Ødegården til gårdene på Nordre Fadum via privat skogsbilvei, noe som skaper gjennomgangstrafikk vi ikke har hatt tidligere. Dette prosjektet øker

risikoen for ulovlig dumping, ettersom vi allerede har opplevd søppel dumping på eiendommen. Vi ønsker derfor at det settes opp en bom ved innkjøringen til anleggsveien, slik at kun autorisert trafikk får adgang.

Grunneier har hver vinter behov for atkomst til anleggsvei i punktet der foreslåtte trase svinger 90 grader nordover og inn i skogen. Behovet for dette begrunnes med at grunneier driver skogbruk i området. Nabo Espen Fadum gbr/bnr 16/2 har vei rettigheter over vår tomt, langs foreslåtte trase for anleggsvei i skog, og videre nordover til hans skog.

Matjordplan

For de delene av veien som krever beslag av dyrket mark, foreslås det at matjord såldes for stein og tilføres nærliggende dyrket mark. Det bes om at nærliggende dyrket mark i så liten grad som mulig benyttes for å samle matjord. Det finnes mye dokumentasjon på at avlingsgrunnlaget reduseres ved betydelig trykk fra anleggsmaskiner, spesielt når jorden er våt på vår og høst. Naturlige drenering og vannkanaler i matjord og leire tettes/kolapser av trykket, og det vil ta mange 100 år å få tilbake dagens produktivitet. Et annet argument, med erfaring fra gården jeg er oppvokst ved Ekeberg myra, øst for planlagte trafo stasjon. Ved utbygging av ny E18 opå slutten av 90 tallet opplevde vi at matjord som var lagt i ranke var full av stein. Det tok omtrent 1+ år med årlig innleie av steinplukker å fjerne all «forurensning» i matjorden, slik at forholdene ble tilnærmet slik det var før tiltaket.

Adkomst til jorde fra hovedvei inn til Ødegården

Gnr bnr 10/3 har veirett til hovedvei fra rasteplass på Gulli til Ødegården for direkte tilgang til nordre del av gårdens dyrket mark. Nedkjøringen fra Ødegården veien til dyrket mark, er plassert 50-100 meter vest for der veien er på sitt sydligste. Vår nedkjøring til jorde er den andre på venstre side. Ettersom prosjektet skal utbedre hovedvei til Ødegården, bes det om at nedkjøringen og tilkomst opprettholdes.

Bekkeløp i skog øst for anleggsvei i skog

Det bes om at utbygger vurderer tiltak for å sikre at løsmasser fra massedeponi ikke renner ned i bekkeløp ved eksrem regnvær. Til daglig er bekken liten og fredelig. Ved ekstrem regn blir det kortvarig stor vannføring. Inntak ved jordekant er ikke dimensjonert for løsmasser fra deponi eller utglidning fra anleggevei mot bekkeløp. For flomvei og raskere tilsig fra ekstrem nedbør grunnet etablering av deponi og anleggsvei, vises for øvrig til separat høringsuttalelse fra 4 grunneiere for jordbruk i vassdraget i nedstrøms området sør for Gulliåsen.

Ridevei

Stall hos Anne Langerød, småbruk nordvest for Gulliåsen benytter delen, der foreslått trase for anleggsvei ligger skogen, til ridning. Stallen har flere hester og har i mange tiår hatt tillatelse til å ri gjennom vår skog og gårdstun. Dalglig ridning med hest på gården er fint, og vi håper det kan legges til rette for dette fremover. Ridning er også positivt for skogsdrift og fremkomst da de bidrar til å holde traktorveier og stier åpne.

Svar:

Deponi:

Se kapittel 1 Deponi.

Naturfare (erosjon og avrenning):

Se kapittel 5 Naturfare (erosjon og avrenning).

Landbruk:

Se kapittel 7 Landbruk og andre naturressurser.

Friluftsliv:

Se kapittel 6 Friluftsliv (tursti).

20. Anne Beate Langerød (21.11.2025)

Jeg, Anne B. Langerød, har stall i Gulliåsens nærområde, og jeg har spesielt et ønske ift. plassering av depoet i syd. Gulliområdet er vårt turterreng, som vi benytter flere ganger i uka. Legger ved et kart der jeg har merket opp stier/traktorveier vi bruker. Gull(i)runden, som vi kaller den, betyr enormt mye for oss, da vi bl.a.ikke har ridehus å ri vinterstid. Området der jeg bor er veldig bratt, så det er ikke andre alternativer for hest; -Vi kan ri vestover, men da må vi krysse riksveien 35 med fartsgrense på 80 km. En av mine hester ble påkjørt og måtte avlives på stedet der ute, så det er ikke noe alternativ. En del førere tar rett og slett ikke hensyn. -Det går også en traktorvei nordover over jordet, har merket på vedlagt kart, men denne veien sperres av halmballer. - Det er en bro som krysser Rastadelva, men den er for smal og for dårlig dimensjonert til å passere med hest. Er det mulig at denne kan lages litt bredere og forsterkes? Vet at naboer ikke ønsker at den skal bli så bred at biler kan kjøre over

Jeg vet jeg ikke kan stoppe denne utbyggingen, men må dere ødelegge ALLE stiene/veiene våre? Grunnet mye anleggstrafikk i næringsområdet i Gulliåsen rir vi nå sydover mot Fadum, der det er planlagt et. depot. Om depoet blir plassert her, har vi absolutt INGEN steder å ri! Kan dere legge depoet et annet sted? Beklagligvis har jeg ingen forutsetninger for å uttale meg om et egnet sted. Jeg har bodd her i 33 år og brukt all min tid og millioner på å bygge opp en stall med tilhørende fasiliteter, så at alle våre ridemuligheter framover trues, tar rett å slett nattesøvnen fra en. Jeg får ingen oppstallører i stallen min om vi ikke har noen steder å ri!

Svar:

Friluftsliv:

Se kapittel 6 Friluftsliv (tursti).

21. Morten Høie Olsen-Nauen (21.11.2025)

Innledning

Jeg viser til Statnett SF og Lede sine konsesjonssøknader om etablering av Tønsberg transformatorstasjon og Gulliåsen transformatorstasjon i Gulliåsen. Begge tiltak berører min eiendom Gbnr 8/64 i Tønsberg kommune. I tillegg berører adkomsten fra E18 og inn til prosjektene min eiendom Gbnr 11/1.

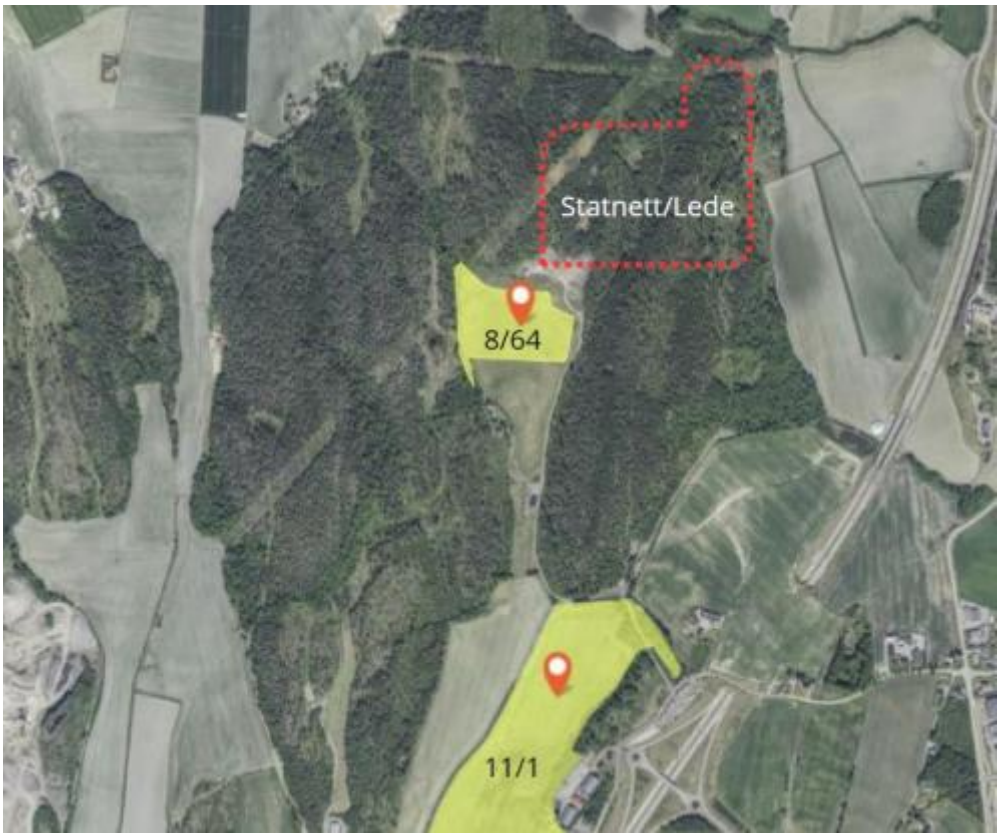

Eiendom Gbnr 8/64 er regulert til fremtidig næringsområde gjennom reguleringsplanen for Ødegården næringsområde (nytt navn Gulliåsen næringspark, med PlanID: 20160140), og er i dag en råtomt bestående av løsmasser

Tomten ligger hovedsakelig på tomteområde BK2 i reguleringsplanen, men også delvis på BK1. For opparbeidelse av tomten er det behov for store mengder stein, og det er naturlig å hente dette fra nabotomten Gbnr 8/65 innenfor næringsområdet. Tomten er omfattet av området BK5 i reguleringsplanen og har store steinmasser. Gbnr 8/65 er eid av Gulli Næringstomter AS, og det foreligger en muntlig overenskomst/intensjon om bruk av masser fra denne eiendommen på min eiendom 8/64.

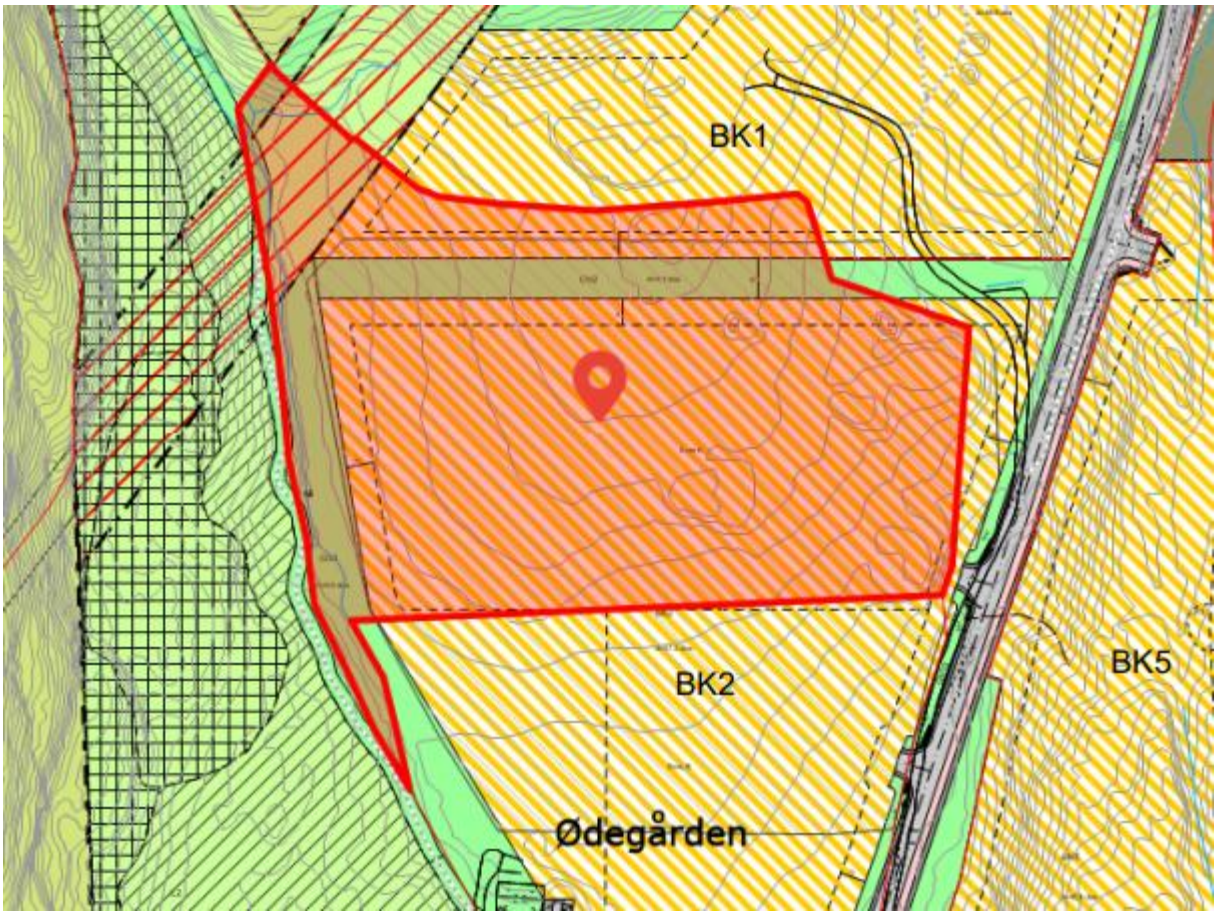

Tønsberg transformatorstasjon tar permanent beslag på store deler av tomteområde BK1.I tillegg hindrer både Statnett og Lede sine prosjekter en videre utvikling av næringsområdet ettersom de legger beslag på storparten av det Ødegård-området som i kommuneplanen er merket som fremtidig næringsareal.

Både Statnett og Lede planlegger å benytte min eiendom både som midlertidig riggområde og for mellomlagring av masser. Dette medfører båndlegging frem til prosjektet er ferdig. Dette hindrer meg i å utvikle og opparbeide tomten i henhold til reguleringsplanen, og det har i tillegg noen andre negative ringvirkninger for utviklingen av næringsområdet.

Rettslig rammeverk

Tiltaket behandles etter energiloven § 3-1, som krever konsesjon for bygging og drift av elektriske anlegg. Konsesjonsmyndigheten (NVE) skal i henhold til energiloven §§ 2-2 jf. 2-1, jf. 1-2 og plan- og bygningsloven kapittel 14 sikre at konsekvensutredning og høringsprosess ivaretar berørte allmenne og private parters interesser.

"Allmenne interesser" er et vidt begrep. Eksempler på slike interesser er blant annet miljø, klima, landskap, friluftsliv, andre næringer, lokalsamfunnet og storsamfunnet, jf. Ot.prp. nr. 62 (2008–2009) s. 10.

Statnett og Lede har i tillegg søkt om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse etter oreigningslova §§ 2 og 25, som gir adgang til å erverve rettigheter til grunn og midlertidig bruk mot erstatning. Grunnlovens § 105 og ekspropriasjonserstatningsloven § 4 fastslår at grunneier har krav på full erstatning for økonomisk tap.

Selv om energianlegg med anleggskonsesjon er unntatt fra plan- og bygningslovens plandel, jf. pbl § 1-3, skal reguleringsplanens rekkefølgebestemmelser og hensyn til bærekraftig arealbruk ivaretas i konsesjonsbehandlingen.

Mine høringsinnspill

Selv om Statnetts og Ledes prosjekter båndlegger min tomt i mange år fremover mener jeg at vi sammen kan finne gode synergieffekter som kommer alle parter til nytte. Men dette krever god koordinering og

kommunikasjon mellom partene, og at vi kommer frem til fornuftige minnelige avtaler. Her er en oversikt over tiltak/hensyn/tilpasninger jeg mener Statnett og Lede må gjøre i sine prosjekt:

1. **Forholdet til reguleringsplanen for Ødegården næringsområde**

Statnett og Ledes prosjekt påvirker i stor grad utviklingen av næringsområdet, og Statnetts prosjekt beslaglegger permanent store deler av tomteområde BK1. Hvor eiendomsgrensene faktisk er tenkt er veldig uklart i konsesjonssøknaden, og vi ber om at dette tydeliggjøres.

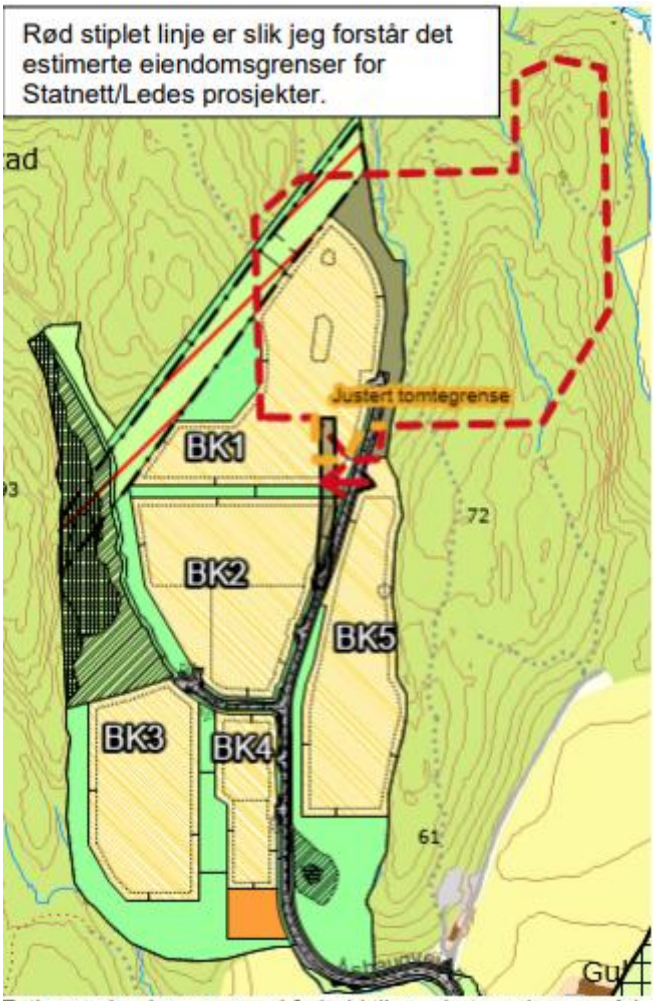

Estimert eiendomsgrense i forhold til regulert næringsområde

Jeg har forstått det slik at Gulli Næringstomter AS hadde planlagt å bruke og å mellomlagre steinmasser fra BK5 på BK1. Ettersom de ikke lenger kan gjøre dette har det oppstått en situasjon der de ikke har nok areal for mellomlagring av masser for bruk innenfor næringsområdet, det er derfor startet kommersielt salg av disse steinmassene ut av området. Denne situasjonen kan påvirke den planlagte massebalansen for næringsområdet negativt.

I reguleringsprosessen ble det lagt til grunn en omtrentlig massebalanse internt på næringsområdet, der spesielt masser fra BK5 var tenkt benyttet på BK2, BK1 og eventuelt BK4. Denne massebalansen er det viktig å opprettholde kontrollen på, og det må Statnett/Lede være med å ta ansvar for. I et tenkt scenario der for mye steinmasser blir solgt og fjernet permanent fra BK5 i påvente av avklaring fra Statnett/Lede vil det ikke være nok stein igjen innenfor planområdet til å opparbeide tomtearealer på de områder der det kun er løsmassegrunn. Det vil da måtte transporteres nye steinmasser inn i området fra eksterne lokasjoner. Dette vil medføre ekstremt mye unødig transport og vil være svært lite bærekraftig og miljøvennlig.

Min tomt Gbnr 8/64 er en naturlig mottaker av deler av disse steinmassene ettersom det vil medføre ekstremt lite transport. Dette har også vært intensjonen til alle parter. Men pga båndleggingen fra Statnett/Lede har jeg p.t. ikke mulighet til å starte dettearbeidet. Jeg mener at Statnett og Lede er naturlige katalysatorer for å løse denne situasjonen, både fordi de er årsak til at den har oppstått, men også fordi de

begge skal benytte min tomt til riggområde og mellomlagring av masser. Denne bruken krever en viss tomteopparbeidelse uansett. Jeg mener derfor at det i konsesjonen må stilles vilkår til at Statnett og Lede må sikre nødvendig massebalanse og tilgang på stein for løsmassetomter innenfor reguleringsplanen, slik at man får en bærekraftig utvikling av næringsområdet.

En annen konsekvens av at Statnett permanent beslaglegger store deler av tomteområde BK1 er at den gjenværende delen av BK1 blir mindre effektiv og den oppfyller ikke lenger det formålet den var tiltenkt, med de største arealer og byggehøyder i næringsområdet. Jeg mener som en følge av dette at BK1 må innlemmes i BK2, og at grøntarealet som skiller de to må droppes. I tillegg bør tillatt byggehøyde i BK2 økes. En slik omreguleringsprosess skyldes tiltaket til Statnett/Lede, og jeg mener derfor at de må ha ansvaret for kostnadene knyttet til dette.

2. **Håndtering av matjord**

For å kunne benytte min tomt til riggområde og mellomlagring av masser må Statnett/Lede ta av og håndtere matjord i henhold til reguleringsplanens rekkefølgebestemmelse. Som et bærekraftig og kortreist alternativ anbefaler jeg at matjorden mellomlagres på sydlig del av BK2 eller alternativt på BK4, (dette forutsetter selvsagt aksept fra grunneier), da jeg tror disse områdene kan være utfordrende å utvikle alene før Statnett/Lede er ferdig. Det anbefales at matjorden benyttes som topplag på Statnett/Lede sitt permanente deponi lenger vest i skogen.

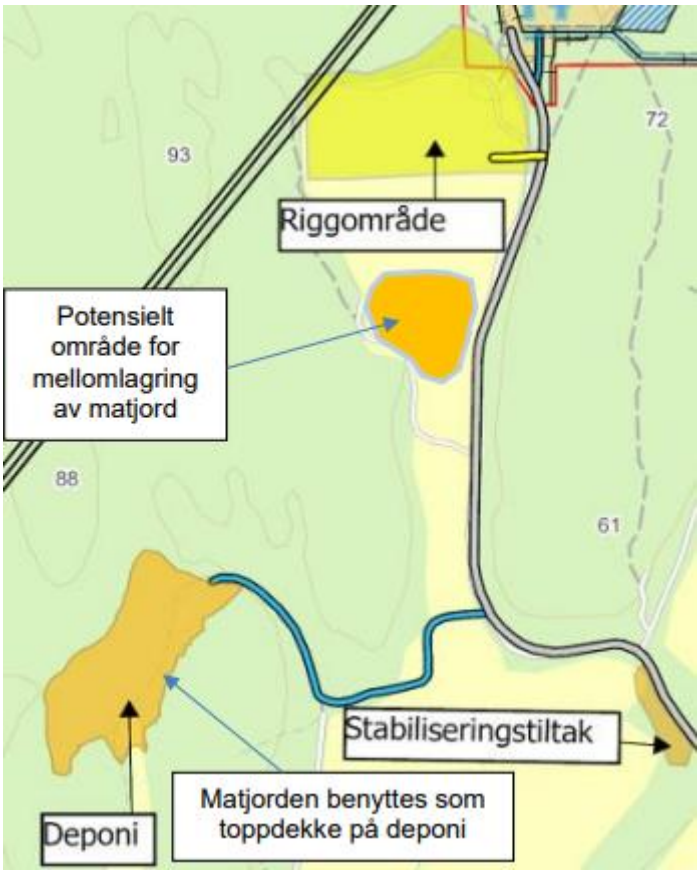

3. **Opparbeidelse av tomt for riggområde og mellomlagring av masser**

Slik jeg forstår det må Statnett/Lede gjøre nødvendige tiltak i grunnen og opparbeide min tomt med steinmasser for å bruke den til det formålet de ser for seg. Jeg ønsker at det gjøres på en slik måte at den er byggeklar når Statnett/Lede er ferdig med bruken av tomten. Dette vil redusere min ulempe ved at tomten raskere kan benyttes til det utbyggingsformål den er tiltenkt.

4. **Klare tidsrammer**

Det må angis en tydelig tidsramme for når tomten min skal frigjøres og være klar for kommersiell utnyttelse. Forutsigbarhet er avgjørende for planlegging og investeringer.

5. **Adkomstvei**

Adkomstveien inn i næringsparken fungerer også som adkomst for Statnett og Lede. Veien skal etter reguleringsplanen overleveres til kommunen når den er opparbeidet. Det er svært viktig at Statnett/Lede i detaljprosjektering av veien hensyntar kotehøyder og tomtearrondering for de ulike tomteområdene i næringsparken. Jeg mener også at veien trolig med fordel kan skyves vestover og legges tett på tomtegrensen til min tomt. Dette vil være en fordel for flere. Utover dette forutsetter jeg at Statnett/Lede følger krav og prinsipper i reguleringsplanen så vi ikke kommer i en situasjon som gjør at deres prosjekter fordyrer eller vanskeliggjør ferdigstillelse av veien.

Forslag til omlegging av vei og justering av tomtegrense for denne

Adkomstveien går over min eiendom Gbnr 11/1. I den forbindelse er det varslet behov for stabiliserende tiltak. Ved en tidligere prøveboring utført på initiativ fra Statnett ble ett av hullene boret på dyrka mark stående som et permanent oppkomme for grunnvann. Dette tyder på høy grunnvannsstand i området. Jeg ber om at eventuelle stabiliserende tiltak utføres på en slik måte at det ikke medfører endringer eller forringelse av jordbruksarealet.

6. Annen teknisk infrastruktur

I reguleringsplanen er det mange krav til teknisk infrastruktur som må på plass. Ettersom Statnett beslaglegger store deler av BK1 permanent og dermed reduserer reguleringsplanens areal vil større kostnader pålegges resterende arealer for slik teknisk infrastruktur. Dette er en urimelig konsekvens som må unngås. Jeg ønsker at Statnett/Lede tar sin rettmessige andel av kostnadene knyttet til teknisk infrastruktur og andre rekkefølgebestemmelser i reguleringsplanen til næringsparken.

7. Overvann

Gjeldende reguleringsplan (PlanID 3803 20160140) stiller strenge krav til håndtering av overvann og bekkeløp. Det er i konsesjonssøknadene lagt opp til lokal håndtering av overvann, og at dette skal vurderes nærmere i detaljprosjekteringen. Jeg vil understreke viktigheten av at fordrøyningen av overvann og bekkeløp i området ses i sammenheng, og at vi og andre grunneiere innenfor reguleringsplanen involveres i dette arbeidet.

Avslutning

Jeg ber om at disse punktene hensyntas, og der det er relevant innarbeides i konsesjonsvilkårene, jf. energiloven § 3-5 om vilkår for konsesjon, og at NVE sikrer at prosjektet gjennomføres uten å påføre grunneiere urimelige belastninger. Jeg oppfordrer også Statnett og Lede til å ta en aktiv del i en tett og god dialog med grunneiere og aktører innenfor næringsområdet.

Svar:

Deponi:

Se kapittel 1 Deponi.

Naturfare (erosjon og avrenning):

Se kapittel 5 Naturfare (erosjon og avrenning).

Erverv av nødvendig grunn og rettigheter, og forholdet til gjeldende reguleringsplan "Ødegården næringsområde":

Lede og Statnett planlegger å benytte et areal på eiendommen gnr. 8 bnr. 64 til felles riggområde i deler av byggeperioden. Dette arealet vil være båndlagt for grunneier i denne perioden. Det midlertidige riggområde på eiendom gnr. 8 bnr. 64 er anslått å dekke cirka 12 dekar av feltet "BK2" (sone A), i tillegg til cirka 3 dekar av "GV2" og cirka 0,7 dekar av "GV3". Felt BK2 er totalt 51 dekar.

Tønsberg transformatorstasjon er planlagt bygget på store deler av det regulerte feltet «BK1». Det permanente arealbeslaget på «BK1» (planlagt erverv) er cirka 38 dekar. I tillegg er det planlagt et midlertidig riggområde på cirka 21 dekar på «BK1», hvorav cirka 4 dekar på gnr. 8 bnr. 64. Feltet «BK1» er i reguleringsplanen oppgitt å være cirka 58,8 m2.

Innsender opplyser om at det er planlagt for omtrentlig massebalanse med stein, internt i reguleringsplanområdet. Det ble påpekt at Lede og Statnett må være med å ta ansvar for å opprettholde kontroll på massebalansen. Statnett og Ledes transformatorstasjoner er planlagt bygget med massebalanse for sprengstein internt på utbyggingsområdet. Det skal planlegges for god utnyttelse av masser slik at deponering av masser blir minimalt. Entreprenør skal levere massehåndteringsplan, med løpende rapportering som gir kontroll med hensyn til de detaljprosjekterte massene, samt optimalisering av transportlogistikk.

Eiendom med gnr. 8 bnr. 64 er nevnt som et naturlig sted for mottak av steinmasser fra «BK5», men eiendommen er båndlagt som riggområde for Ledes og Statnetts tiltak. Statnett og Lede er positive til å bruke stein fra område rundt riggområdet, men dette kan ikke gjennomføres før konsesjon er gitt. En avtale om gjennomføring og søknad om tillatelse for oppfylling, står grunneierne fritt til å gjennomføre. Tiltaket bør kunne tilpasses Ledes og Statnetts planer, ved samarbeid og dialog i nåværende fase.

Ønske om å tilbakelevere riggområdet klart for utbygging, tas til orientering. Partene bør i tidlig fase bli enige om detaljer rundt dette, for å minimere ulempene og eventuelt se på felles fordeler ved utførelsen. Grunneier skal få en tydelig tidsramme, og det må samtidig tas høyde for utsettelser.

I reguleringsplan for Ødegården næringsområde er det regulert offentlig (kommunal) kjørevei med fortau gjennom næringsområdet. Veien er tatt inn som et rekkefølgekrav. Dette vil være en fremtidig adkomstvei til transformatorstasjonene. Kjørevei med tilhørende fortau og annen veigrunn skal være opparbeidet eller sikret opparbeidet før kommunen kan gi *igangsettingstillatelse* etter plan- og bygningsloven. Veien er i dag å anse som en anleggsvei og den er planlagt benyttet under bygging av transformatorstasjonene. Det er avholdt flere dialogmøter med grunneiere i området og det er felles enighet om at endelig veiopparbeidelse bør utsettes til anleggsarbeidene for transformatorstasjoneneer avsluttet, slik at ikke veien blir ødelagt som følge av anleggstrafikken. Det er også diskutert samarbeid om bygging av annen felles infrastruktur, som vann- og avløpsledninger. Det er planlagt å inngå en avtale mellom partene om en løsning for dette. Avtalen skal også ta for seg kostnadsfordeling.

Innsender mener at reguleringsplanen må endres for å bøte på ulemper forbundet med Ledes og Statnetts utbygging. Det gjelder både endring av arealformål og tillatte byggehøyder. Det er Tønsberg kommune som er planmyndighet. En endring av en reguleringsplan må søkes om etter plan- og bygningsloven. Der hvor regulert offentlig adkomstvei ligger inne på selve stasjonstomten til Statnett, vil det kunne være fornuftig å endre arealformålet, da veien ikke kan bygges slik den er regulert. Planlagt

adkomstvei ligger er ikke planlagt like langt vest som det innsender skisserer. Statnett og Lede er positive til eventuelle omreguleringer som kan bøte på grunneiernes ulemper på resteiendommer. Ønsket om at Lede og Statnett dekker kostnader i forbindelse med omregulering, tas til orientering.

Senterlinje for adkomstvei er vist med sort stiplet linje nedenfor.

22. Høringsinnspill fra grunneiere (Jostein og Siri Ekeberg, gnr./bnr. 5/2, Christopher og Alice Svalestad Bjerksund gnr./bnr. 5/1).

Vi er direkte berørte grunneiere av tiltakene og påvirkes i tillegg betydelig med det nærmeste direkte innsynet til de nye tiltakene fra våre bosteder, der store deler av anlegget blir meget synlig, blir liggende nært våre bosteder og ødelegger de visuelle natur- og bostedskvaliteter mot vest fra våre bosteder og eiendommer.

Primært mener vi tiltaket burde vært plassert på et mindre synlig område, aller helst inne i fjell, eksempelvis Undrumsåsen like nord for de planlagte tiltakene.

Sekundært har vi følgende innspill til det videre prosess for behandling av konsesjon for de planlagte tiltakene.

Området og spesielt våre arealer med dyrket mark øst for tiltakene er særdeles flomutsatt. Over en 50-års periode er det etablert og vedlikehold omfattende anlegg med systematisk drenering til 2 dreneringspumper og en flompumpe for å opprettholde dyrking av arealene. Arealene har førsteklasses bonitet, er steinfritt, har meget god arrondering og gir meget gode avlinger. Økende overvannsutfordringer grunnet økt utbygging i overliggende vassdrag, etablering av store vei- og jernbaneanlegg og økende nedbørsintensitet har medført at området ikke tåler noen grad av økt overvann. Det gjelder både mengde og hvor raskt overvannet føres til området. NVE må stille krav til at tiltakene må planlegges og sikres med fordrøyningskapasiteter som ikke forverrer situasjonen, og det må i tillegg stilles krav til at det etableres og sikres løsninger som hindrer økt og/eller raskere tilførsel av overvann fra skogsområder som må holdes snauhugget grunnet linjeføringer. NVE må stille utvidede krav til oppfølging av overvannsutfordringer og krav til oppfølging og eventuelt etablering av tiltak også i en lengre periode etter tiltaket er ferdigstilt. En 3-års periode er altfor kort tid

En stor andel av våre skogsarealer bortfaller permanent, inkludert turområder, friluftsområder, lekeområder og etablerte leir- og bålplasser. Det må sikres permanente løsninger for nevnte områder, skogsveier og stier både i anleggsfasen og permanent. Spesielt for 5/2 vil tiltaket beslaglegge eneste traktorveien til øvre del av arealet, og det må sikres tilkomst. NVE må stille krav til løsninger for dette også utenfor selve tiltaksområdet.

Det er planlagt 4 nye føringer over dyrket mark/skog med mange ledninger i flere høyder og flere i bredden pr linje. Det er en betydelig forverring av dagens situasjon. De nye linjene ligger lenger syd, i et område med større flomutfordringer og permanente oversvømte arealer utenom driftssesongen fra april-september. På høsten er det et yrende fugleliv på de oversvømte arealene, med utstakt jakt på ender, duer og gjess. Det er også hyppig observert mye annen fredet og utrydningstruet fugl i området, blant annet over 50 svaner samtidig tidligere i år. En betydelig forverring av innflygingsforhold vil medføre redusert fugleliv og reduserte muligheter for jakt. Tiltakene vil også påvirke viltruter og redusere muligheter for rådyrjakt som har en høy aktivitet i området. Samtidig forventes høyde på laveste punkt nye linjer å ligge i en høyde som muliggjør bruk av store landbruksmaskiner og gravemaskiner under linjene uten spesielle tiltak. NVE må stille krav til tiltak og utredninger for fugleliv, vilt og jakt, samt krav til høyder for linjer ift. bruk av store maskiner og utstyr.

Randsoner rundt tiltakene blir meget utsatt for vind med tiltakene som er planlagt med over 30 m høye skjæringer og høye fyllinger. Sannsynligheten for større vindfallsområder etter kraftig vindvær blir meget høy og NVE må stille krav til utredninger, konsekvenser og erstatningsprinsipper for dette.

For 5/2 blir oppkom av kildevann i østre del av Gulliåsen trolig berørt. Her ligger nedgravde selvfallsledninger til pumpehus og videre tilførsler til gårdstun og boligene. Historisk er pumpehus og tilliggende driftsbygning som ligger sydøst for tiltakene opprinnelig fabrikk for Jarlsberg Naturlige Mineralvannskilder AS på 1930-50 tallet. NVE må stille krav til målinger av kvalitet og mengde for kildevannet før og etter tiltakene.

Samlede konsekvenser og erstatninger for reduserte muligheter for skogsdrift, reduserte jaktmuligheter, forverret arrondering av dyrket mark, forringelse av bostedskvaliteter, nærhet til sårbare terrormål, strålingsfarer og verdifastsettelser av berørte arealer forventes avklart direkte med Statnett og Lede i grunnervervsprosessene. NVE må stille krav til dette i konsesjonsbehandlingen.

Svar:

Naturfare (erosjon og avrenning):

Se kapittel 5 Naturfare (erosjon og avrenning).

Naturmangfold:

Se kapittel 4 Naturmangfold og LNF.

Grunneierforhold/erstatning:

Grunneier og eventuelt rettighetshavere skal ha full erstatning for deres tap knyttet til utbygging av nye transformatorstasjoner med tilhørende infrastruktur, og herunder ledningsinnføringer med master. Ved eiendom gnr. 5 bnr. 1 er det planlagt permanent erverv til Ledes transformatorstasjon og plassering av høyspentmaster på dyrka mark øst for Gulliåsen. Grunneier skal ha erstatning for det tapet dette utgjør, i tråd med ekspropriasjonsrettslige prinsipper. Det skal ses på de samlede konsekvenser tiltaket har for eiendommen, og erstatningen skal bygge på reglene i vederlagsloven og i tråd med gjeldende rettspraksis. For permanente inngrep i dyrka mark, skal det gis erstatning for det varige avlingstapet og ulempene tiltaket medfører for all fremtid. For permanent erverv av produktive skogområder skal grunneier ha erstatning på påstående virke og fremtidig tapt skogdrift for all framtid. Det skal herunder også beregnes erstatning for eventuelle tap for jakt.

Ledes høyspentmast på jordet vil fjernes som følge av tiltaket. Videre vil de tre eksisterende høyspentmastene tilhørende Statnett rives som en del av tiltaket.

Krav om tilkomst til til skogarealer på gnr. 5 bnr. 2 tas til orientering.

Landbruk og andre naturressurser:

Se kapittel 7 Landbruk og andre naturressurser.

23. Rune Holmøy Gundersen (18.11.2025)

Innledning

Jeg viser til Statnett SF og Lede sitt forslag til konsesjonssøknad for etablering av ny Tønsberg transformatorstasjon. Jeg er grunneier på eiendommen gnr/bnr 9/1/0 i Fresteveien 110, 3174 Revetal, som ligger i umiddelbar nærhet til det planlagte anlegget. Tiltaket vil få direkte konsekvenser for min eiendom, både i form av arealbeslag, reduser bokvalitet og ta av natur- og friluftsverdier.

Nærhet til bebyggelse og redusert bokvalitet

Den planlagte transformatorstasjonen vil ligge i umiddelbar nærhet til min eiendom og vil derfor ha en tydelig påvirkning på både bokvalitet, trivsel og opplevelsen av nærmiljøet. I tillegg planlegges det nye master på min eiendom, plassert på dyrket mark som i dag brukes til aktiv kornproduksjon, samt luftstrekk som vil føres svært nær bebyggelsen. Tiltaket vil gi en betydelig visuell og lydmessig belastning, og redusere områdets landlige preg. Den samlede effekten av nærføring av høyspentmaster, luftlinjer og transformatorstasjon medfører redusert livskvalitet, mindre attraktivt bomiljø, og en klar risiko for verdiforringelse av eiendommen. Videre er det kjent gjennom Statnett sitt prosjekt for ny 420 kV kraftledning Bamble–Porsgrunn–Tønsberg at det på et senere tidspunkt kan bli etablert en ny mastegate i området. Etter det jeg forstår, vil denne traseen kunne komme enda nærmere min eiendom og bebyggelse enn dagens og planlagte linjer. Dette vil forsterke belastningen ytterligere og gjøre området vesentlig mindre egnet som bolig- og landbrukseiendom. Jeg mener derfor at den samlede virkningen av transformatorstasjonen og fremtidige linjetiltak må vurderes helhetlig i konsesjonsbehandlingen.

Tap av dyrket mark og driftsulemper

Dette arealet brukes i dag til aktiv kornproduksjon, og vil gå tapt som følge av tiltaket. I tillegg vil adkomstveier og tekniske installasjoner føre til driftsulemper og redusert effektivitet i jordbruksdriften. Dette er i strid med nasjonale mål om å ta vare på matjord og sikre landbrukets produksjonsgrunnlag.

Tap av utmark, friluftsliv og jaktområder

Tiltaket berører områder som i dag brukes til jakt, turgåing og rekreasjon. Disse verdiene vil bli vesentlig forringet ved utbygging av stasjon, tilhørende veier og linjeføringer. Det vil medføre tap av naturmangfold, stillhet og opplevelseskvalitet i et område som i dag har høy verdi for lokalbefolkningen.

Verditap på eiendom

Nærføringen til transformatorstasjonen vil medføre en betydelig verdiforringelse av min eiendom. Dette gjelder både på grunn av redusert estetisk kvalitet, økt støy og visuell eksponering, samt usikkerhet knyttet til elektromagnetiske felt og fremtidige driftsulemper. Slike anlegg har en dokumentert negativ effekt på markedsverdien til nærliggende boliger og landbrukseiendommer

Støy og helsebelastning

Det bør også kreves uavhengige støymålinger både før og etter bygging, samt etableres en ordning for avbøtende tiltak og kompensasjon ved dokumenterte overskridelser. Dette representerer en betydelig forringelse av bokvalitet, trivsel og helse, og må vurderes særskilt i konsekvensutredningen. Det bør stilles krav om at støy fra anlegget ikke overstiger gjeldende grenseverdier for eksisterende bebyggelse, og at det gjennomføres like omfattende støyskjerming mot nord som mot sør, inkludert full innbygging av transformatorer, støysvake tekniske løsninger og eventuelle støyskjermer eller jordvoller. I tillegg vil Undrumsåsen i nord fungere som et naturlig refleksjonsplan for lyd, slik at støy fra transformatorer og kjølevifter kan reflekteres sørover og sørvestover mot bebyggelsen ved Fresteveien. Kombinasjonen av manglende skjerming mot nord og refleksjon fra åsen kan føre til forsterket og vedvarende støybelastning, særlig i stille perioder og om natten når bakgrunnsstøyen ellers er lav. Etter det jeg har fått opplyst, er transformatorene planlagt bygget inn i betongsjakter på sørsiden av anlegget, men ikke på nordsiden. Dette innebærer at anlegget er langt bedre støyskjermet mot sør enn mot nord. Boliger og landbrukseiendommer nord for stasjonen – herunder min eiendom i Fresteveien 110 – vil dermed bli direkte eksponert for de høyeste støynivåene fra anlegget. Støykartet fra Statnett og Lede (figur 41, hentet fra konsesjonssøknaden) viser at området rett nord for den planlagte transformatorstasjonen ligger innenfor rød støysone, med beregnet støynivå over Lden 60 dB. Dette er et vesentlig høyere nivå enn anbefalt i Miljødirektoratets retningslinje T-1442/2016, og representerer en støybelastning som i boligområder regnes som klart sjenerende og helsemessig uakseptabel.

Forslag til endringer og avbøtende tiltak

- At transformatorstasjon og tilhørende infrastruktur lokaliseres lengst mulig unna eksisterende bebyggelse.
- At alternative plasseringer utredes, særlig løsninger som reduserer inngrep i dyrket mark og utmark.
- At det etableres vegetasjonsskjerm og visuelle barrierer for å redusere innsyn og visuell påvirkning.
- At det gjennomføres støymålinger og stilles krav til støysvake tekniske løsninger. - At det sikres full kompensasjon for verditap, driftsulemper og tapt produksjonsgrunnlag.

Avslutning

Jeg ber om at mine merknader tas med i den videre behandlingen av konsesjonssøknaden for Tønsberg transformatorstasjon. Jeg ønsker også å delta i eventuell befaring eller møte i området. Jeg ber om skriftlig bekreftelse på at denne uttalelsen er mottatt og registrert som høringsinnspill.

Tillegg: Behov for utredning av alternativ trasé (mitt forslag)

I konsejsonssøknad har Statnett foreslått en linjeføring (blå trase i vedlagt kart som innebærer etablering av nye master på dyrket mark på min eiendom og luftstrekk svært nær eksisterende bebyggelse.

Jeg har utarbeidet et alternativt forslag til trasé (rød linje i vedlagte kart) som jeg mener bør utredes som reelt alternativ i det videre planarbeidet. Dette alternativet fører linjene lenger mot øst, med større avstand til bebyggelse og tun.

En slik løsning vil:

- Redusere inngrep i dyrket mark,
- Øke avstanden til bolig og opparbeidet eiendom,
- Begrense visuell og lydmessig belastning,
- Gi en mer hensiktsmessig og landskapstilpasset linjeføring.

I tillegg vil denne linjeføringen gi bedre plass og fleksibilitet for eventuell fremtidig etablering av en tredje mastegate, dersom dette skulle bli aktuelt i et senere prosjekt.
Dette gjør trasévalget mer langsiktig og arealeffektivt, og bidrar til å begrense behovet for nye naturinngrep i fremtiden.
Jeg ber derfor NVE pålegge Statnett å utrede dette alternativet (østlig trasé) som en del av konsekvensutredningen for prosjektet.

Tillegg: Flomfare og grunnforhold ved Rastadelva

Det planlagte punktet for mast i Statnetts forslag ligger i et område ved Rastadelva som er kjent for hyppig flom og ustabile grunnforhold.

Elva går ofte over sine bredder her, og løpet endrer seg jevnlig i dette partiet. Grunnen består av kvikkleire og løsmasser, noe som gjør området lite egnet for tung konstruksjon som master og tilhørende fundamentering.

Ved å flytte mastene til det området jeg har foreslått i min alternative løsning (østlig trasé), vil man kunne forankre konstruksjonen i fast fjell og samtidig redusere risikoen for både erosjon, setninger og fremtidig vedlikeholdsbehov.

Dette er en teknisk og sikkerhetsmessig bedre løsning, som bør inngå i vurderingen av alternative traséer.

Se også vedlagte «Tiltaksplan Rastadelva Dalselva (2022)» for dokumentasjon av flomfare og ustabile grunnforhold i området

Svar:

Naturfare (erosjon, overvann):

Se kapittel 5 Naturfare (erosjon og avrenning).

Alternative plasseringer av stasjon:

Se kapittel 9 Plassering av stasjon internt på Gulliåsen.

Alternative ledningsinnføringer:

Ledningsinnføringen av Statnetts ledninger vestfra som foreslås vil gi en vinkel mellom dagens ledningstrase og innføringene som ikke kan gjennomføres uten å etablere et større stativarrangement i knekkpunktet, eller flere master for å utligne vinkelen. Dette i et område med bratt og utfordrende terreng, noe som vil kreve omfattende terrengtilpasning for tilkomst og plassering av mastene. Foreslått alternativ vil også medføre behov for ekstra master i kvikkleireområdet på Gulliåsen nord for stasjonen for å kunne krysse over Lede sine ledninger og føre Statnett sine ledninger inn til stasjonen.

Omsøkt løsning med erstatning av eksisterende master 127 innebærer ikke flere master på dyrket mark, men to nye master på Gulliåsen vest.

Prosjektet Bamble – Porsgrunn - Tønsberg vil svare for de meldte nye traseene.

Ulemper for nærliggende boliger og gårdsbruk:

Et høyspentanlegg vil påvirke omgivelsene på mange måter, og det kan også gi ulemper for boliger i områder rundt transformatorstasjoner, høyspentmaster, liner og lignende. Nærføringsulemper vil vurderes særskilt for hver enkelt eiendom, og eventuell erstatning skal følge ekspropriasjonsrettslige prinsipper. Ulempene er enten å anse som særulemper etter vederlagsloven eller allmenne ulemper etter naboloven. Tålegrensen for nærføringsulemper er generelt høy. Fjernvirkninger av et anlegg gis det ikke erstatning for. Det er en forutsetning at tiltaket ikke utgjør helsefare for de som bor og oppholder seg nær anleggene.

Ved denne eiendommen er det planlagt oppføring av nye master på dyrka mark tilhørende eiendommen. Mastene vil plassert ved elva. Derfra vil det gå to høyspentlinjer inn til ny transformatorstasjon. Avstanden fra våningshuset til linjen er anslått å bli omtrent 110 meter. Transformatorstasjonene er planlagt bygget et godt stykke fra gårdstunet, på andre siden av åsen, og i et område regulert til utbyggingsformål. For permanente inngrep i dyrka mark (master), skal det gis erstatning for det varige avlingstapet og ulempene tiltaket medfører for all fremtid.

Støy:

Sweco har utført støyberegninger for konsesjonssøkte Gulliåsen og Tønsberg transformatorstasjon. Utendørs lydutbredelse er beregnet etter Nordisk beregningsmetode for industristøy, og det er etablert en digital beregningsmodell på grunnlag av tilgjengelig digitalt kartverk. Det er beregnet støy fra transformatorer som står i sjakter med betongvegger. Reaktorene er beregnet uten sjakt og er dermed uskjermet. Den midlertidige transformatoren vil også være uten sjakt, og dette er lagt til grunn i beregningene.

Metoden som er benyttet for beregning av støy er i henhold til retningslinjer gitt av miljødirektoratet. Modellen baserer seg på en 3D modell med terrengdata, og tar hensyn til terrengformasjoner. Modellen tar ikke hensyntar til refleksjon eller absorbasjon, siden terrenget kan både absorbere og reflektere støy ut i fra type vegetasjon og berg. Det er derimot tatt høyde for refleksjon mellom bygninger og ev skjermer som skal etableres på tomten. Støyverdiene over til Undrumsåsen, hvor det var stilt spørsmål om refleksjon, er under grenseverdier satt av miljødirektoratet.
Beregning av samlet støy fra Tønsberg transformatorstasjon og Gulliåsen transformatorstasjon viser at støy over Lden 50 dB vil for det meste være lokalisert på selve anlegget, mens støy over Lden 40 dB vil ha en utbredelse på omtrent 800 meter og berøre naboer i nord og øst. Høyeste støynivå til boligbebyggelse er 6 dB under grenseverdi (Lden 40 dB) iht. T-1442 (Veileder om behandling av støy i arealplanlegging, Miljødirektoratet). Støynivåer ved eksisterende bebyggelse er dermed beregnet til under Lden 40 dB,

For at man skal ivareta støy til nærliggende boligbygg er det ansett som nødvendig å sette krav til lydeffektnivå fra transformatorer og reaktorer på maksimum LwA 97 dB. I ettertid av beregningene er utført er det spesifisert at lydeffektnivå fra transformatorene og reaktorene er maks 93 dBA hvilket betyr at beregningene har stor margin.

Temavise svar

I dette kapittelet følger temavise svar. Svarene er henvist til fra de høringsinnspillene de er relevante for.

1. Deponi

Statnett og Lede har arbeidet for massebalanse i prosjektet, og foreløpige beregninger viser at prosjektet har oppnådd dette når det gjelder sprengstein og vekstjord, som i sin helhet skal gjenbrukes i prosjektet. Dersom prosjektet klarer å oppnå massebalanse som planlagt, skal ikke sprengstein og vekstjord fraktes til deponi. Når det gjelder løsmasser som har lav gjenbruksverdi som leire og silt, har Statnett og Lede per dags dato ikke konkrete planer for hvordan dette kan håndteres foruten deponi, men det er lagt opp til en prosess med entrepenører og inn mot detaljprosjektering hvor et mål er å minimere deponibehovet og bedre massebalansen i prosjektet. Det er valgt å omsøke muligheten for deponi for å sikre gjennomførbarhet i prosjektet, siden anlegget ikke er detaljprosjektert og at vi per i dag har overskuddsmasser i prosjektet. Samtidig har Statnett og Lede jobbet aktivt for å finne en god løsning på hvordan disse massene skal håndteres. Dette er også et pågående arbeid som vil fortsette i samarbeid med entreprenør. Statnett og Lede har jobbet etter følgende prinsipper for massehåndtering:

Massehåndtering i prosjektet er gjort i henhold til ressurspyramiden

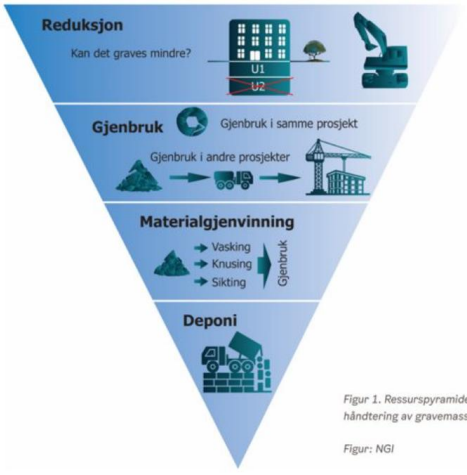

Figur 1. Ressurspyramide for håndtering av gravemasser.

Figur: NGI

- **Reduksjon**
  - Utført grunnboringer for å vurdere terreng og bergnivå
  - Nivå på stasjonstomtene er satt for å optimalisere massebalanse
  - Sprengningsnivå er satt til et minimum for å redusere berguttak
  - Felles massebalanse
- **Gjenbruk**
  - Felles massebalanse gir gjenbruk av masser mellom prosjektene
  - Felles utførelse av prosjektene gir bedre massebalanse å minimere behov for deponi
  - Toppmasser gjenbrukes til å istandsette tiltaksområdet.
  - All matjord som blir berørt skal legges tilbake. Rankes under anleggsarbeid
- **Materialgjenvinning**
  - Knuseverk skal etableres på tomten for gjenbruk av sprengstein og toppmasser skal freses opp for gjenbruk til revegetering og istandsetting. Bearbeiding av masser tilpasses behov i prosjektet.
- **Deponi**
  - Prosjektet har overskuddsmasser av silt og leire.
  - Det er vurdert flere løsninger for lagring av overskuddsmasser (silt og leiere)
  - Mål om å istandsettes deponiet til skogsområde.
  - Prosjektet har per i dag ikke funnet alternativ til deponi av silt og leire, men det vil tilstrebes i detaljprosjekteringen å finne alternative løsninger og redusere omfanget.

Kilde: Veileder for massehåndtering 2025 ▪ Plan- og bygningsetaten Oslo. Figur: NGI

Statnett og Lede har utarbeidet en egen policy for bærekraft og samfunnsansvar inkludert en egen strategisk plan for bærekraft. Formålet med dette arbeidet har vært å sikre at Statnett og Lede som viktige samfunnsaktør tar et helhetlig bærekraftsansvar og med det bidrar til å sikre at FNs bærekraftmål integreres i selskapets virksomhet og konkret for Tønsberg transformatorstasjon. I arbeidet med Tønsberg og Gulliåsen transformatorstasjoner er det utarbeidet et bærekraftsnotat for hvert av prosjektene, hvor det er foreslått og vurdert tiltak for å nå prosjektets målsetninger for bærekraft. Her har blant annet massehåndtering vært et tema, og følgende mål satt:

- Prosjektet skal etablere kontakt og undersøke bruk av Vestfold og Telemark ressursforum for eventuell benyttelse av overskuddsmasser.
- Prosjektet samordner total massebalanse mellom Statnetts (Tønsberg) og Ledes anlegg (Gulliåsen), og utnytter felles riggarealer mm.

Disse målsetningene er gjeldende og vil følge prosjektet. Statnett og Lede har allikevel valgt å søke om permanent deponi, fordi det er stor usikkerhet knyttet til gjenbruksverdien av leire- og siltholdige masser. Det er den type masser som skal deponeres, dersom det ikke er funnet annen løsning før byggestart eller gjennom utførelsen.

I konsesjonssøknaden er det lagt til grunn at deponiet skal tilbakeføres så langt det lar seg gjøre, til opprinnelig natur, i dette tilfellet skogområdet. Det kan vurderes om det ferdig etablerte deponiet kan

benyttes til andre formål som for eksempel landbruk/jordbruk. Dette må i så fall sees opp mot andre forhold som det har blitt uttrykt bekymring for i høringen, slik som avrenning og økt overvannsproblematikk. Dette forholdet vil Statnett og Lede følge opp i forbindelse med arbeidet med detaljplanen og entreprenørens detaljprosjektering.

I anleggsgjennomføringsnotatet for prosjektene er det beskrevet at det skal vurderes om deponimassene kan nyttiggjøres av andre utenfor prosjektområdet til Tønsberg og Gulliåsen transformatorstasjon, eller vurdering av mulighet for å hente deponimasser i etterkant av byggingen. Statnett og Lede er åpen for dialog rundt dette dersom kommunen eller andre interessenter ser en gjenbruksverdi av denne type masser.

I konsesjonssøknaden til Statnett er det vist 5 mulige plasseringer av deponiet på Gulliåsen. Det er i søknaden redegjort for valget som er omsøkt, og vi henviser til kapittel 2.2.2. *Alternative permanente deponiområder som er vurdert*, se side 22 i konsesjonssøknaden.

I tillegg til de 5 områdene som er omtalt i konsesjonssøknaden er det i prosjekteringsfasen vurdert:

Alternativt deponi utenfor Gulliåsen:

Etter ønske fra grunneier har det vært vurdert et alternativt deponi på Undrumåsen, altså utenfor Gulliåsen. Sweco har foretatt en vurdering og har kommet fram til at alternativ deponi har flere utfordringer knyttet til seg, spesielt i anleggsfasen:

- Det er tidligere omsøkt deponi på Undrumsåsen av andre aktører. Dette deponiet har fått avslag og er ikke godkjent av kommunen og andre myndigheter.
- Bruk av det alternative deponiet krever tung anleggstrafikk ut av anleggsområdet på Gulliåsen. Ved kjøring til konsesjonssøkt deponi forblir man inne på det som kan ses på som ett anleggsområdet på Gulliåsen hvor både Statnett, Lede og andre aktører skal bygge.
- Traséene til alt. deponi krever kjøring forbi gårdstun og annen bebyggelse med fare for påkjøring av tredjepart. Det vil potensielt bli svært mye tungtrafikk når opp mot ca. 8000 billass skal kjøres til deponi.
- Alternativt deponi kan føre til kryssing av Tveitenelva, og det vil kreve mer omfattende anleggsarbeid for etablering av anleggsvei til deponi sammenliknet med det konsesjonssøkte deponiet. Kryssing av Tveitenelva kan også få negative konsekvenser for miljø.
- Bruk av alt. deponi kan gi begrensninger i tidsrom når anleggstrafikken kan foregå, noe som kan medføre lengre byggeperiode. Det kan også bli begrensninger i type kjøretøy, for eksempel vil bruk av dumper være mindre aktuelt dersom man benytter seg av offentlig veg, noe som igjen kan føre til behov flere lastebillass og dermed mer anleggstrafikk
- Lengre kjørelengde til alternativt deponi gir større konsekvenser for utslipp fra anleggstrafikk, støv/forurensning, drivstoffforbruk og støy.

Med bakgrunn i denne vurderingen ble det besluttet å jobbe videre med mulig deponi på Gulliåsen for å unngå de negative effektene av at anleggsarbeidet strekker seg utenfor et avsatt industriområde.

Alternative områder for deponering av løsmasser på Gulliåsen:

Det er gjort en vurdering av ulike områder lokalisert rundt stasjonstomtene med tanke på potensiale for å legge løsmasser i disse områdene. Det er begrenset hva som går inn av volumer på de fleste av disse områdene, og det må derfor vurderes hensiktsmessighet opp mot de ulemper med tanke på anleggsgjennomføring og etterbruk det er å ta disse områdene i bruk for løsmassefylling. Følgende områder er vurdert:

- Videre fylling på E18 deponiet ved Ødegården
- Nord for Gulliåsen ved Undrum
- Vest for stasjonstomt:
- Nord for stasjonstomt:
- Øst for stasjonstomt
- Sør for stasjonstomt
- Bruk til å «bygge opp» jordbruksområder øst for Gulliåsen
- Utøkt vegetering inne på anlegg med voller og fyllinger

Disse tiltakene er ikke konsekvensutredet.

Tilbakeholde masser til istandsetting av Tveiten

I forbindelse med prosjekteringen er det også gjort en vurdering av om noen av massene som skal til deponi kan gjenbrukes for istandsetting på Tveiten etter nedleggelse av denne stasjonen. Det vil være mange år mellom bygging av Tønsberg og riving av Tveiten, og det er per dags dato ikke avklart hva som skal skje på området som i dag er Tveiten transformatorstasjon. I tillegg er det mye kvikkleire i grunnen i området rundt Tveiten transformatorstasjon som gjør det uaktuelt å deponere store mengder overskuddsmasser her. Mellomlagring av masser på Tveiten ville ha krevd omfattende stabiliseringstiltak, og vært en stor risiko for stabiliteten. Det er derfor klart at dersom overskuddsmasser fra bygging av Tønsberg transformatorstasjon skal brukes her må de mellomlagres et sted. Dersom det er aktuelt å istandsette området som dyrka mark eller naturlig terreng, og massene som er deponert i forbindelse med bygging av Tønsberg transformatorstasjon er egnet til dette formålet, kan massene gjenbrukes på et senere tidspunkt. Det vil i et slik tilfelle dreie seg om et mindre volum av deponiet. Stasjonstomten som skal istandsettes på Tveiten er maks 10 daa. Til sammenligning er maksimalt fotavtrykk på deponiet 46 daa. Det er dermed stor usikkerhet knyttet til dette forholdet, og det er derfor søkt om permanent deponi på Svartåsen for å vareta gjennomførbarhet i prosjektet.

Landskapspleie rundt stasjonen

Det er gjort en vurdering på hvor mye deponiet potensielt kan reduseres ved å benytte en del av deponimassene til landskapspleie rundt stasjonen i etterkant av anleggsarbeidene. Dette vil kunne bidra til at noe massene kan legges i området nord for stasjonen. Omfanget vil være svært begrenset og vil i liten grad avlaste området som er avsatt til deponi. I tillegg må det i forbindelse med deponering av masser gjøres en vurdering av avrenning av fine partikler. Overvannshåndtering er også et tema som skal ivaretas ved deponering og det vil være vanskeligere å oppnå god kontroll over avrenning av fine partikler dersom silt og leirholdige masser benyttes til omfattende istandsetting. For deponiet er det planlagt sedimentasjonshåndtering og deponiet skal anlegges på en slik måte at man får kontroll over avrenningen. Det er derfor foreløpig vurdert at stedegne masser (topplag) eller evt. tilkjørt vekstjord (om nødvendig) vil være best egnet til landskapspleie rundt stasjonen.

2. Visuelle virkninger og Landskap

Flere av høringspartene har etterspurt bedre visualiseringer av tiltaket. Statnett og Lede har merket seg dette og etter høringen ble det bestilt nye visualiseringer. Visualiseringene er gjort fra ulike fotostandpunkt som skal gi et bilde over de visuelle effektene tiltaket har fra utvalgte områder rundt stasjonen. Fotostandpunkt er valgt med bakgrunn i innkommende høringsuttalelser, herunder fra kulturminnet bygdeborgen på Storås, bebyggelse på Barkåker, Undrumsåsen og fra høydedraget bak Tveiten transformatorstasjon. Visualiseringene vil oversendes NVE som et selvstendig dokument. Se figur under for utvalgte fotopunkter. Visualiseringer er lagt ved i Vedlegg 2.

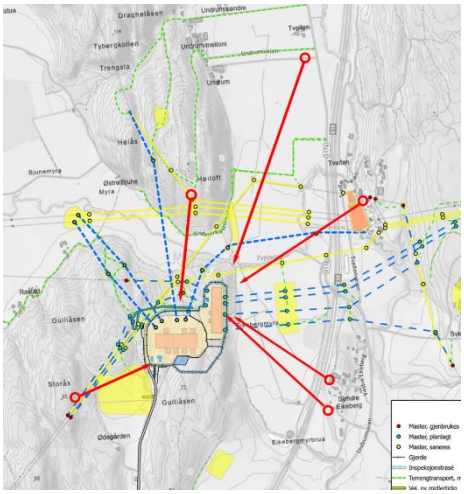

3. Kulturminner

Vestfold fylkeskommune, Tønsberg kommune og Erik & Øyvind Bjune har kommentert forholdet til kulturminner. Noen kommentarer er svart ut for hver enkel transformatorstasjon der det er aktuelt.

Til Vestfold Fylkeskommune har Statnett og Lede følgende kommentarer:

Tønsberg transformatorstasjon

Forholdet til bygdeborgen Storås

Statnett anerkjenner at utsynet fra Storås bygdeborg, Askeladden ID 42105, både til omkringliggende bygdeborger og landskapet for øvrig, er helt vesentlig i forståelsen og opplevelsen av bygdeborgen. Statnett utarbeider derfor visualiseringer for å illustrere i hvilken grad tiltaket vil påvirke utsikten fra Storås bygdeborg. Toppen av bygdeborgen ligger på 93 moh. Visualiseringene vil vise utsynet herfra i flere retninger. I tillegg vil det gjøres visualiseringer med utgangspunkt i et mulig bogastelle på toppen av skrenten hvor det er mulig å ta seg opp til bygdeborgen.

Forholdet til automatisk freda boplasser fra steinalder

Statnett vil vurdere om det er mulig å unngå inngrep i lokalitetene med Askeladden ID 236309, 263308 og 262463. Dersom dette ikke er mulig, vil det søkes om dispensasjon med hjemmel i kulturminneloven § 8.

Feltarbeid

Statnett vil vurdere behov fornye arkeologiske registreringer inn mot detaljplanen. I tråd med Vestfold fylkeskommunes innspill vil Statnett ta stilling til om det skal søkes om tillatelse til inngrep/utilbørlig skjemming iht. kulturminnelovens § 8 første ledd, når den samlede påvirkningen på automatisk fredede kulturminner er kartlagt.

Statnett ønsker å opprettholde tett dialog med Vestfold fylkeskommune vedrørende hensynet til kulturminner.

Gulliåsen transformatorstasjon

Lede vurderer kostnadsoverslaget fra Kulturhistorisk museum for arkeologisk utgravning av lokalitetene med Askeladden ID 305167, 305168, 305169 og 236309. Lede noterer at Vestfold fylkeskommune vil øke kunnskapsgrunnlaget om arkeologiske kulturminner, samt se saken mest mulig i sammenheng med Tønsberg transformatorstasjon før selve vedtaket fattes.

Til Tønsberg kommune har Statnett og Lede følgende kommentarer:

Statnett og Lede er i løpende dialog med Vestfold fylkeskommune ang. arkeologiske registreringer og vurdering av tiltak som kan påvirke automatisk fredede kulturminner iht. Kulturminneloven. Det er også opprettet kontakt med Kulturhistorisk museum, UiO.

Statnett anerkjenner at utsynet fra Storås bygdeborg, Askeladden ID 42105, både til omkringliggende bygdeborger og landskapet for øvrig, er helt vesentlig i forståelsen og opplevelsen av bygdeborgen. Statnett utarbeider derfor visualiseringer for å illustrere i hvilken grad tiltaket vil påvirke utsikten fra Storås bygdeborg. Toppen av bygdeborgen ligger på 93 moh. Visualiseringene vil vise utsynet herfra i flere retninger. I tillegg vil det gjøres visualiseringer med utgangspunkt i et mulig bogastelle på toppen av skrenten hvor det er mulig å ta seg opp til bygdeborgen.

Til Erik & Øyvind Bjune har Statnett og Lede følgende kommentarer:

Kulturminneverdier i og rundt Gulli-Ødegården, samt påvirkning og konsekvens av Tønsberg transformatorstasjon og Gulliåsen transformatorstasjon på disse, er redegjort for i konsesjonssøknadene. Statnett og Lede er i løpende dialog med Vestfold fylkeskommune ang. arkeologiske registreringer og vurdering av tiltak som kan påvirke automatisk fredede kulturminner iht. Kulturminneloven.

4. Naturmangfold og LNF

Lågurtedellauvskogslokalitet (Svartåsen 2) ved omsøkt deponi

Det er i forbindelse med konsekvensutredningen for naturmangfold blitt gjennomført flere befaringer av biolog fra Sweco Norge AS (mars, juni og august 2023). I Statnett og Lede sine rapporter er det lagt ved

bilder fra befaring av naturtypelokaliteten *Svartåsen 2* som potensielt kommer i konflikt med omsøkt deponiområde. Med observasjoner fra gjennomførte befaringer, samt allerede eksisterende informasjon om lokaliteten i forbindelse med NiN-kartlegging fra 2021 er lokaliteten angitt med stor KU-verdi, noe som tilsier at den har betydelig verdi for naturmangfoldet. Og med bakgrunn i at potensielt 90% av lokaliteten kan bli bygd ned, er påvirkningen vurdert til sterkt forringet og dermed gir dette en svært negativ konsekvens for naturtypen. Valg av deponilokasjon og prosessen rundt alternative områder er beskrevet ytterligere i kap. 1 Deponi.

Beslaglegging og inngrep i sårbar natur

Ved utarbeidelse av detaljplanene vil Lede og Statnett implementere gode avbøtende tiltak for å minimere beslag og påvirkning av sårbar natur som er registrert i området. Der det ikke er mulig å unngå inngrep, vil inngrep tilstrebes til et minimumsnivå. Skogrydding i ryddebelter skal foregå skånsomt, og i den grad det er forsvarlig ut fra tekniske og økonomiske hensyn skal man la lavtvoksende trær stå igjen. I områder der ryddebelter berører kantvegetasjon og sårbar natur skal avbøtende tiltak implementeres for å veie opp for påvirkningen som beskrevet i konsesjonssøknaden til Lede. Behovet for ytterligere tiltak vil bli vurdert i forbindelse med utarbeidelse av detaljplaner. Det er blant annet registrert hule eiker i området, disse vil bli beskyttet med sikringssone under byggefasen og skal ikke berøres. Dersom det avdekkes ytterligere funn av arter med nasjonal forvaltningsinteresse, herunder hule eiker, skal dette søkes bevart så langt det er mulig, og eventuelle avbøtende tiltak skal implementeres.

Funksjonsområder for fugl og bruk av fuglemarkører

Problemstillingen knyttet til fugleliv og kollisjonsfare henger i stor grad sammen med Eikebergmyra med tilhørende innsjø- og våtmarksområder. Det er i Lede sin naturmangfoldsrapport beskrevet at arter av ender, gjess og svaner, samt andre vannfuglarter benytter områdene for mat, hekking og som rastested ved trekking, Særlig for større fugl som er mindre manøvrerbare vil etableringen av nye linjer i øst-vest retning nord for Eikebergmyra utgjøre en økning i kollisjonsfaren. Det er utviklet flere ulike fugleavvisere med ulike effekter. Metodene har til hensikt enten å forstørre deler av de merkede linene, gjøre dem mer synlige ved å bruke sterke farger/refleksjon, eller en kombinasjon av disse. Mest utbredt er spiralmerking og plateformede linjevedheng (bird flappers).

Ledes ledninger som er planlagt i øst-vestlig retning nord for Eikebergmyra er for de to søndre masterekkene planlagt med trekantoppheng, mens de to nordre masterekkene er planlagt med vertikaloppheng. . Det er erfaringsmessig registrert at vertikal og trekantoppheng i særlig grad forårsaker fuglekollisjoner sammenliknet med planoppheng fordi dette medfører at tunge fugler må forholde seg til flere høyder med hindring og må gjøre flere unnvikende manøvrer. På bakgrunn av dette støttes innspillene om fuglemarkører, og dette sees nærmere på i forbindelse med detaljplaner, og avbøtende tiltak for å minimere konflikt og ivareta det biologiske mangfoldet vil bli implementert.

Når det gjelder hekkende fugl i tilknytning til kulturmark skal avbøtende tiltak for å unngå ødeleggelse av reir implementeres i detaljplanen. Dette er i hovedsak tilknyttet midlertidig anleggsarbeid på dyrka mark hvor fuglearten Vipe (VU) potensielt hekker.

LNF-områder

Det er riktig at deler av Gulliåsen transformatorstasjon er planlagt i områder som i kommuneplanen er satt av til LNF**.** Denne typen tiltak omsøkes i henhold til energiloven, og er dermed unntatt fra behandling etter plan- og bygningsloven som betyr at det kan gis anleggskonsesjon uavhengig av gjeldende planstatus, at det ikke skal lages reguleringsplan eller gis dispensasjon for slike anlegg, og at det ikke kan vedtas planbestemmelser for dem. Se kapittel 9 for ytterligere informasjon om valg av stasjonslokasjon.

5. Naturfare (erosjon og avrenning)

Overvann og flom

Statnett og Lede er gjennom tidligere utredninger, dialog med grunneiere og innkommende høringsinnspill kjent med overvann og flomproblematikk langs Tveitelva og landbruksområdene i nærhet til Gulliåsen. Transformatorstasjonene er ikke ferdig prosjektert, og løsning for overvannshåndtering vil bli nærmere detaljprosjektert i videre planlegging av anlegget. I forbindelse med arbeidet mot konsesjonssøknad er det allikevel foretatt noen vurderinger ang. avledning og håndtering av overvann på de nye stasjonstomtene til Lede og Statnett. Det er blant annet satt av et areal til overvannshåndtering inne på Tønsberg

transformatorstasjon, og anleggene er planlagt på en slik måte at avrenningsmønsteret og dreneringsveier i stor grad forblir som i dag. Statnett sier i konsesjonssøknaden kap. 5.6.3. at det planlegges å etablere fordrøyningsmagasin ved utløpet av bekkene nord for transformatorstasjonen, men vi antar at dette ikke blir nødvendig. Dette vil omtales nærmere i detaljplanen.

Statnett og Lede har med bakgrunn i innkommende høringsuttalelser bedt Sweco utarbeide en tilleggsutredning på overvann, som dokumenterer arbeidet som er gjort i prosjektet så langt, og hvor beregninger av før og etter situasjon er vist. Notatet beskriver tiltak og vurderinger i forbindelse med overvannshåndtering ved Tønsberg transformatorstasjon (Statnett), Gulliåsen transformatorstasjon (Lede), samt de andre områdene det gjøres tiltak i forbindelse med prosjektet, og følger høringssvaret med dokumentnummer 30064-TØN-10234977-30002 og tittel *Overvannshåndtering Tønsberg og Gulliåsen transformatorstasjon*.

Konklusjoner fra notatet:

- Overvann håndteres på en måte som ikke øker avrenning, eller risiko for flom nedstrøms
- Tønsberg kommunes overvannsveileder for overvann skal følges.
- Eksisterende flomveier og vannveier ivaretas og videreføres mot nord
- Det føres ingen overvann mot Eikebergsmyra i øst.
- Anleggsvann håndteres iht til lokalt regelverk.
- Stasjonene og annen infrastruktur sikres mot flom med avskjærende grøfter.
- Stasjonene og annen infrastruktur fordrøyer overvann ved mindre nedbørshendelser
- Deponi utformes på en måte som sikrer trygg avrenning fra deponiet.
- Krav og risikoforhold tilknyttet overvannshåndtering skal fokuseres på og følges opp videre i detaljprosjektering og bygging for å sikre god ivaretagelse.

Det vises til notatet for en utredning av overvann, se Vedlegg 1.

Sedimenthåndtering i anleggsperioden

Statnett og Lede anerkjenner at bygging av anlegget som omsøkt vil ha påvirkning på avrenning av finstoffer under anleggsarbeidene og i en periode etterpå før ny vegetasjon har fått etablert seg. For å redusere påvirkningen planlegger Statnett og Lede å følge prinsippene i Håndbok i terrengbehandling, som er et styrende dokument for Statnett når anlegg skal bygges. Håndboken ligger vedlagt som Vedlegg 3. I tillegg planlegges det å minimere avrenning fra anlegget mens anleggsarbeidene pågår og etter endt anleggsperiode fram til vegetasjon har etablert seg. Dette inkluderer:

- Terrengskader skal repareres for å unngå erosjonsskader, eventuelt skal erosjonsnett brukes. Reparasjon skal skje umiddelbart ved ferdigstilling av arbeid.
- Toppmasser (jord og vegetasjon) skal tas vare på og tilbakeføres etter gravearbeider. Toppmassene legges tilbake som topplag for å sikre revegetering.
- Det skal vises særlig hensyn i områder med myr og våtmark, hvor det ikke tillates terrengskader som følge av graving og erosjon.
- Elver og bekker utenfor inngrepsgrenen skal ikke krysses. Dersom det er behov for kryssing av bekker/elver skal dette avklares med byggherre og skje på anvist sted, med plan for avbøtende tiltak.
- Kryssing av mindre vannveier/mindre bekkedrag innenfor ingrepsgrensen er tillatt. Dersom det kan føre til erosjonsskader, skal det brukes avbøtende tiltak før kjøring. Dersom kryssing medfører skade på bekken/elva skal dette utbedres umiddelbart slik at bekken/elva fortsatt renner i sitt opprinnelige løp.
- Anleggsvann fra arbeider med løsmasser, boring, sprenging og betongarbeid skal renses.

I tillegg skal Statnett og Lede føre kontroll av tiltakets påvirkning på vannkvaliteten i området. Følgende tiltak skal settes inn:

- Etablere turbiditetsmåler i Tveitenelva som logger tilstand i bekken før, under og etter anleggsarbeidene er utført.

Videre har Statnett og Lede beskrevet i konsesjonssøknaden at vegetasjon og områder som blir midlertidig berørt av anleggsarbeidene skal tilstrebes å settes i stand til opprinnelig tilstand (natur, dyrka

mark osv). For deponiet betyr dette å legge til rette for et naturlig skogsområde. Dette vil på sikt, etter at det har etablert seg ny vegetasjon bidra til at avrenningen forventes å være tilsvarende dagens situasjon.

I detaljprosjekteringen av deponiet skal det påsees at masser legges opp på en slik måte at det ikke er fare for erosjon og massetransport av løsmasser ned mot omliggende infrastruktur og eiendom.

Drenering av dyrket mark

Statnett og Lede er kjent med at det er omfattende jordbruksdrenering og grøfting på og rundt jordene rundt Gulliåsen. Vi imøtekommer høringsuttalelse fra grunneiere som ønsker en dialog rundt omfanget av drenering. Dette punktet vil bli fulgt opp før arbeidene starter. Dersom jordbruksdrenering blir påvirket av anleggsarbeidet eller ved etablering av nye master på dyrka mark skal det erstattes og funksjonen av dreneringen skal forbli det samme etter at Statnett og Lede har ferdigstilt prosjektet. Under anleggsgjennomføringen kan noe av jordbruksdreneringen bli påvirket, noe som kan få midlertidig virkning for området. Statnett og Lede har kontakt med grunneierne og vil avklare omfang inn mot detaljplanen.

6. Friluftsliv (tursti)

Tur- og ridestier

I Statnetts konsesjonssøknad er det planlagt å legge dagens tursti på vestsiden tilbake på utsiden av stasjonsgjerdet når arbeidet er ferdig.

Gjennom innspill til konsesjonssøknaden forstår vi at det kan finnes andre gode muligheter for omlegging av stier for å opprettholde dagens forbindelse/bruk. For å ivareta grønnstruktur og brukeres behov på best mulig måte er Lede og Statnett åpne for å etablere en samarbeidsarena hvor grunneiere, friluftsorganisasjoner og Tønsberg kommune inviteres til å gi innspill. Dette vil gi mulighet for å diskutere muligheter og sikre en optimal løsning for omlegging av den merkede turstien og eventuell tilrettelegging for økt bruk av friluftsområdet. Vi ser for oss en prosess med interessenter ang. stinettverket på Gulliåsen i forbindelse med arbeidet med detaljplanen som skal godkjennes av NVE. I detaljplanen skal endelig løsning for stiomleggingen fastsettes. Statnett og Lede vil bruke høringsinnspillene som har kommet i forbindelse med konsesjonssøknaden til å samle relevante aktører for å lande en god løsning for stiomleggingen. Som det kommer fram av konsesjonssøknaden er det et mål i prosjektet å opprettholde en god tursti i området, etter endt anleggsgjennomføring. Hvordan turstier skal håndteres i anleggsfasen må vurderes opp mot sikkerhet og HMS i tillegg til arbeid som skal utføres i forbindelse med etablering av Gulliåsen næringspark.

Statnett og Lede er åpne for å tilrettelegge for at deponiet kan passeres etter endt anleggsfase. Det er per nå usikkerheter knyttet til hvor omfattende deponiet blir og det vises til kap. 24 for ytterligere beskrivelse om denne prosessen.

7. Landbruk og andre naturressurser

Landbruk

Det vil i forbindelse med planlagt anleggsarbeid være aktivitet på dyrka mark. I arbeidet med detaljplan er det planlagt å utarbeide en helhetlig matjordplan som skal sørge for at gjennomføring og tilbakeføring ikke medfører driftsulemper. Planen skal utarbeides i tett dialog med de berørte grunneierne.

8. Forhold til regulert næringsområde

Statnett og Lede har vært i kontakt med utbyggere av næringsområdet som er involvert i planer og som vi har fått kjennskap til. Vi har utvekslet informasjon om geotekniske undersøkelser, planer og muligheter for samarbeid om adkomstvei mm. Dette vil vi jobbe videre med framover. Vi ser at det kan være konflikter med planer som har vært lagt og det området vi nå beslaglegger. Vi vil beslaglegge et riggområde midlertidig mens utbyggingen foregår, og dette kan gi utsettelse av noe av det planlagte næringsområdet. Vi tror allikevel at en vesentlig del av det regulerte næringsområdet vil kunne opparbeides som planlagt.

Det er knyttet flere rekkefølgebestemmelser til utbygging av Ødegården næringsområde. Statnett og Lede er ikke forpliktet å oppfylle disse rekkefølgebestemmelsene, da tillatelser gis gjennom konsesjon etter energiloven. Blant annet skal offentlig kjørevei med fortau og annen veigrunn være opparbeidet eller sikret

opparbeidet før det gis igangsettingstillatelse. Statnett og Lede er utbygger i samme område og det legges opp til et samarbeid om løsninger og gjennomføring for å redusere eventuelle ulemper for partene.

9. Plassering av stasjon internt på Gulliåsen

Det er i konsesjonssøknaden gjort rede for alternative lokaliseringer av transformatorstasjonene, og det er sagt noe om vurderinger av plasseringer innad på Gulliåsen (kap. 2.2.1 i Statnetts søknad). Den valgte plasseringen gir bedre muligheter for innføring av ledningene til de nye stasjonene. Videre er stasjonstomten til Statnett trukket vekk fra kvikkleiresonen på nordsiden av anlegget. Ledningene som går gjennom området i dag er viktige for forsyningen i Vestfold, og anleggsarbeidet planlegges startet uten at disse må tas ut av drift.

Vedlegg

1. Overvannshåndtering Tønsberg og Gulliåsen transformatorstasjon **(ETTERSENDES)**
2. Visualiseringer **(ETTERSENDES)**
3. Håndbok i terrengbehandling
4. Arealbeslag Gulliåsen